

Jaarverslag

Jaar 2022

Maart 2023

Vlaams patiëntenplatform
Samen sterker

Inhoud

1	INLEIDING	2
1.1	Algemene realisaties	2
1.2	Belemmeringen algemene werking VPP	3
1.3	Het VPP personeel en bestuur	4
1.4	Overzicht van subsidies	5
1.5	Samenwerking Vlaams Patiëntenplatform – Trefpunt Zelfhulp – ZOPP	8
2	EVALUATIE COMMUNICATIE	9
2.1	Website VPP en OPGanG	9
2.2	Nieuwsbrief SamenSprak	10
2.3	Nieuwsflits	11
2.4	Persberichten	11
2.5	Media-aandacht zonder persbericht als aanleiding	12
2.6	Columns Artsenkrant	13
2.7	Sociale media VPP en OPGanG	14
2.8	Deelname aan debatten, fora en colloquia of lezingen geven	14
3	EVALUATIE LEDENWERKING	16
3.1	Consultatie leden	16
3.2	Infosessies voor leden	17
3.3	Ledenwerving	18
3.4	Verbinding met en tussen de ledenverenigingen	19
4	KWANTITATIEVE EN KWALITATIEVE EVALUATIE VAN DE INHOUDELIJKE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	19
4.1	Overzicht vragen en klachten per thema	19
4.2	Strategische doelstelling 1: Indien ik dit wens, neem ik mijn zorg in handen	20
4.3	Strategische doelstelling 2: Ik krijg de best mogelijke zorg op de voor mij best mogelijke plaats	25
4.4	Strategische doelstelling 3: Mijn zorg is toegankelijk en betaalbaar	29
4.5	Strategische doelstelling 4: In mijn persoonlijke zorg gaan mijn kwaliteit van leven en professionele expertise hand in hand	34
4.6	Strategische doelstelling 5: Handvatten op vlak van patiëntenparticipatie en lotgenotencontact zitten vervat in mijn zorg en in het gezondheids- en welzijnsbeleid	37
5	OVERZICHT DEELNAME VPP IN VERSCHILLENDE OVERLEGORGANEN 2022	40

1 Inleiding

2022 was opnieuw een interessant jaar voor het VPP. We konden, na de moeilijke coronaperiode, een aantal activiteiten oppikken die daarvoor moeilijker waren. Daarnaast integreerden we de digitale mogelijkheden structureel in onze manier van werken. We gaan voor 'the best of both worlds'! Sinds 1 januari staat er een nieuwe directeur, Else Tambuyzer, aan het roer. Terwijl we voortzetten wat goed was, bleven we ook inzetten op innovatie en optimalisatie. Hieronder zetten we een aantal realisaties en belemmeringen in de schijnwerpers, maar lees zeker het hele rapport om een beeld te krijgen van onze activiteiten. Per onderwerp zoomen we in op onze realisaties, belemmeringen en stappen vooruit. Veel leesplezier!

1.1 Algemene realisaties

We vierden twee belangrijke verjaardagen in 2022: het Observatorium voor de chronische ziekten werd tien jaar en de Wet op de Patiëntenrechten mocht 20 kaarsjes uitblazen. Beide gebeurtenissen zetten we stevig in de kijker. Via het Observatorium kunnen we al een decennium de noden van mensen met een chronische aandoening aankaarten binnen het RIZIV. De patiëntenrechten zorgen er dan weer voor dat iedereen zorg kan ontvangen volgens de eigen wensen en noden. Daarnaast bleven we inzetten op optimalisatie en vernieuwing, onder andere via een onderzoek om de wet klaar te stomen voor de toekomst.

In 2022 zette het VPP sterk in op haar informatietaak: onze nieuwe website zorgt ervoor dat de vele 'tips & adviezen' die de beleidsmedewerkers schrijven nu handig zijn terug te vinden. Ze werd vlot bezocht en bood een grote meerwaarde om mensen met een chronische aandoening nóg beter te informeren over hun rechten en zaken die hun levenskwaliteit kunnen verbeteren. Dat hier een grote interesse voor bestaat, bleek onder andere ook uit de verdubbeling van het aantal abonnees van onze nieuwsbrief 'Samenspraak' en de vele aangevraagde informatiesessies.

Verder bleven we inzetten op het in eigen handen nemen van je zorg. Een grote stap vooruit op dit vlak was de lancering van de digitale Doelzoeker: voortaan kan iedereen kosteloos en gebruiksvriendelijk zijn levensdoelen in kaart brengen. De papieren versie blijft beschikbaar voor wie minder 'mee' is met de digitale wereld. Daarnaast bleef eHealth een belangrijk thema, waarbij we ons standpunt hernieuwden via een grote ledenbevraging over het onderwerp. We werkten bovendien mee aan de conceptnota over het geïntegreerd elektronisch patiëntendossier, organiseerden opnieuw een campagne over de gezondheidssamenvatting en gingen van start met het We Are project. Dit project wil het mogelijk maken dat je als patiënt al je gezondheidsgegevens op termijn zelf zal kunnen raadplegen én beheren.

Afgelopen jaar werden bovendien een aantal drempels weggewerkt voor mensen met een chronische aandoening die aan de slag willen gaan of blijven. Ook op financieel vlak nam de overheid een aantal maatregelen om de financiële slagkracht van onze doelgroep te verhogen.

Het VPP profileerde zich in 2022 rond de thema's patiëntenparticipatie en ervaringsdeskundigheid via onder meer een campagne rond onze visie op patiëntenparticipatie en een heuse webinarreeks over het inzetten van ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg.

Eind 2022 kregen we goed nieuws: de federale overheid maakte structureel middelen vrij (indien goedgekeurd door het parlement) voor de oprichting van een nieuwe ondersteuningsantenne (ZOPP). Na meer dan 5 jaar pleiten hiervoor was de tijd meer dan rijp. We blijven pleiten voor verdere uitbreiding, zodat elke provincie zijn eigen ZOPP heeft!

1.2 Belemmeringen algemene werking VPP

Het VPP zet zich al bijna 25 jaar met hart en ziel in voor haar doelgroep van personen met een chronische aandoening. Er is al heel wat gerealiseerd, maar er resten ook nog heel wat knelpunten. Daarnaast brengen evoluties in de maatschappij en de gezondheidszorg nieuwe obstakels met zich mee. Het VPP als belangenbehartigingsorganisatie voor patiëntenverenigingen (voor personen met een chronische aandoening) ondervindt daardoor een aantal uitdagingen:

- groeien, professionaliseren, specialiseren én kort bij de leden blijven staan;
- betrouwbare partner zijn van beleid en stakeholders én kritisch en onafhankelijk blijven;
- 'mee' zijn met innovaties en werkterrein durven in vraag stellen én kernmissie en -doelgroep blijven bewaken;
- toenemend werken in allianties én eigenheid, authenticiteit en zichtbaarheid vrijwaren;
- verzoenen van de groeiende vraag naar patiëntenparticipatie én voldoende capaciteit en kwaliteit daarvan;
- verzoenen van werken met geplande prioriteiten én inspelen op onverwachte vragen en actualiteit (wendbaarheid).

Het VPP ontvangt jaar na jaar meer uitnodigingen om de stem van de patiënt te vertegenwoordigen op:

- metaniveau (onderzoek, onderwijs, ...);
- macroniveau (Vlaams, Brussels en federaal beleidsniveau);
- mesoniveau (ziekenhuizen, netwerken geestelijke gezondheid, eerstelijnszones, ...).

Op microniveau merkt het VPP nood aan ondersteunende tools om participatie in de eigen zorg en behandeling te ondersteunen.

Het VPP wil deze rollen graag blijven opnemen, maar elk adviesorgaan vraagt ook de nodige voorbereiding, consultatie en inbreng van patiënten en ervaringsdeskundigen, studiewerk en de nodige voorbereidings- en opvolgtijd van de organisatie. Meer vertegenwoordiging vraagt een groter personeelsbestand van medewerkers/ervaringsdeskundigen om dit te kunnen waarmaken. De vraag overstijgt de mogelijkheden van het VPP ruimschoots, waardoor het VPP verplicht is zeer strikt prioriteiten te stellen en veel relevante vragen aan zich voorbij moet laten gaan.

Op mesoniveau kan VPP nauwelijks ingaan op participatievragen. Op dit niveau is de rol van het VPP en haar eventuele antennes ook helemaal anders dan op macroniveau. Waar het VPP op macroniveau zelf vertegenwoordiging opneemt, is dit op mesoniveau meer een rol voor patiëntenverenigingen. De rol van het VPP is dan ondersteunend. Om participatie op mesoniveau daadwerkelijk waar te maken, zijn er bijkomende middelen vereist. Vanaf 2023 wordt met federale middelen een antennewerking opgestart in de provincie Antwerpen, naast de bestaande antenne in Limburg. De grote vraag naar nabije ondersteuning in Oost- en West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant blijft bestaan.

1.3 Het VPP personeel en bestuur

Volgende collega's maakten in 2022 deel uit van het personeelsbestand:

Naam	Functie	% tewerkstelling
Else Tambuyzer	Directeur	80%
Katrien Bels	Administratief verantwoordelijke	60%
Eline Bruneel	Beleidsmedewerker werkgelegenheid en patiëntenparticipatie Coördinator ledenwerking	100%
Patrick Colemont	Beleidsmedewerker geestelijke gezondheid – OPGanG; ervaringsdeskundige	50%
Queenie Degruytere	Personeelsadministratie Coördinator ondersteuning	80%
Lise Dehouwer	Coördinator communicatie	90%
Thomas Deloffer	Beleidsmedewerker kwaliteit van zorg en patiëntenrechten	100%
Kristien Dierckx	Beleidsmedewerker financiële toegankelijkheid en Observatorium voor de chronische ziekten	90%
Céline De Jaegher	Beleidsmedewerker geneesmiddelenbeleid	100%
Els Draeck	Begeleider groepen geestelijke gezondheid Vlaams-Brabant en Antwerpen; ervaringsdeskundige	50%
Simon Ector	Beleidsmedewerker geestelijke gezondheid – OPGanG en verzekeringen Coördinator vertegenwoordiging	100%
Sarah Jacobs	Beleidsmedewerker kwaliteit van zorg, eerstelijnszorg en geïntegreerde zorg	80%
Marit Mellaerts	Beleidsmedewerker patiëntenparticipatie, financiële toegankelijkheid en eHealth & big data	100%
Marleen Minnoey	Begeleider groepen geestelijke gezondheid Oost- en West-Vlaanderen; ervaringsdeskundige	50%
Koen Neyens	Beleidsmedewerker eHealth	100%
Isabelle Roelandts	Medewerker communicatie	50%
Hildegard Campenhout	Van Medewerker onthaal en administratie	50%
Anne Van Meerbeeck	Beleidsmedewerker patiëntenparticipatie	100%
Martine Van Steenacker	Directieassistente	50%
Annet Wauters	Beleidsmedewerker doelgerichte zorg en patiëntenrechten Coördinator strategie	100%

Het VPP zet actief in op vorming van het personeel. Hieronder een lijst van de gevolgde vormingen:

Naam	Vorming	Datum
Koen Neyens	Gezondheid, ziekte en re-integratie: een round up	25.03
Lise Dehouwer	Werken met Google Analytics	30.04
Isabelle Roelandts	Werken met Google Analytics	30.04
Else Tambuyzer	xxx	07.06
Lise Dehouwer	Inspirerend coachen	12.09-14.11
Simon Ector	Inspirerend coachen	12.09-14.11
Patrick Colemont	GGZ congres Wilrijk	20.09
Simon Ector	Jubileumsymposium UilenSpiegel	28.09

Het bestuur van het Vlaams Patiëntenplatform bestaat uit:

- Christine Baelus (Astma en Allergiekoepel vzw) – voorzitter - ervaringsdeskundige
- Sybiel Verstraete (MS-Liga Vlaanderen vzw) – ondervoorzitter - ervaringsdeskundige
- Rudy Poedts (Alzheimerliga Vlaanderen) - penningmeester
- Gemma Reynders-Broos (Crohn en Colitis ulcerosa Vereniging vzw) – erevoorzitter - ervaringsdeskundige
- Geert Van Isterdael (UilenSpiegel vzw) - ervaringsdeskundige
- Lia Le Roy (Werkgroep Hersentumoren vzw) - ervaringsdeskundige
- Jean Pierre Blondeel (Hodgkin en non-hodgkin vzw) – ervaringsdeskundige
- Eddy Claes (de Maretak vzw) – ervaringsdeskundige
- Lynn De Pelsmaeker (Vlaamse Vereniging voor Erfelijke Bindweefselaandoeningen vzw) - ervaringsdeskundige
- Peter Gielen (expert Trefpunt Zelfhulp vzw)

1.4 Overzicht van subsidies

Hieronder geven we in grote lijnen een overzicht van de subsidies die het VPP ontving in 2022, samen met de opdrachten die met deze middelen uitgevoerd worden.

- De subsidie die het VPP in 2022 ontving van de Vlaamse overheid bedroeg € 1.253.963,67. Ze heeft betrekking op de volgende doelstellingen:
 - patiëntenverenigingen samenbrengen rond gemeenschappelijke belangen van patiënten,
 - gemeenschappelijke noden en knelpunten aankaarten en helpen oplossen,
 - ondersteuning van de werking van de zorgraden in de respectievelijke eerstelijnszones,
 - het VPP versterken en uitbouwen door onder meer:
 - de vereniging bekend te maken bij verschillende maatschappelijke geledingen,
 - de huidige en nieuwe leden te informeren over ontwikkelingen en maatregelen op het vlak van gezondheid en het gezondheidsbeleid,
 - nieuwe leden te werven,
 - de samenwerking met ledenorganisaties te verbeteren,
 - patiëntenverenigingen en patiënten gericht doorverwijzen naar de juiste diensten of instanties.
 - een aanspreekpunt voor de Vlaamse en federale overheid zijn,
 - afvaardiging en vertegenwoordiging van patiënten verzorgen, onder andere in:

- Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Kamers VSB, Gezondheid en Intersectoraal),
- het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van de Zorg (VIKZ),
- het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL),
- de federale commissie 'Rechten van de Patiënt',
- het Raadgevend Comité van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG),
- het Observatorium voor de chronisch ziekten in het RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering),
- het bestuursorgaan van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg,
- Vlaams Netwerk Zeldzame Ziekten,
- tijdens studiedagen, symposia en hoorzittingen opgezet door of in het kader van het gezondheidsbeleid.
- kennis verder opbouwen
 - consultatie van en samenwerking met de ledenverenigingen,
 - het grondig in kaart brengen van regelgeving, beleidsmaatregelen, problemen of moeilijkheden die zich voordoen,
 - problematische situaties aankaarten.
- ondersteuning van vier patiëntenverenigingen.
- Het VPP ontvangt een structurele subsidie van het RIZIV. In 2022 bedroeg deze € 519.265,25. Ze is structureel, staat ingeschreven in de wet en wordt jaarlijks automatisch toegekend. Hiervan werd € 279.704,10 ingezet voor participatie op mesoniveau in Limburgse ziekenhuizen en voor participatie in wisselwerking met de Limburgse eerstelijnszorgverstrekkers. Met het resterende deel worden de volgende operationele doelstellingen op het federale niveau nagestreefd:
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over (federale) financiële tegemoetkomingen in de zorg.
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over verzekeringen.
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over werken met een chronische aandoening.
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over hun patiëntenrechten.
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over eHealth.
 - Personen met een chronische aandoening zijn geïnformeerd over het coronabeleid.
 - Er is één uniforme procedure voor personen met een chronische aandoening voor het geven van geïnformeerde en vrije toestemming tot gegevensdeling in hun elektronisch patiëntendossier.
 - Personen met een chronische ziekte en psychische kwetsbaarheid kunnen een beroep doen op een geestelijke gezondheidszorg die betaalbaar, toegankelijk en doeltreffend is
 - Het recht op redelijke aanpassingen op het werk voor mensen met een chronische aandoening wordt correct toegepast.
 - Mensen met een chronische aandoening kunnen op een flexibele manier ziek zijn en werken combineren.
 - Personen met een chronische aandoening en stakeholders zijn geïnformeerd en gesensibiliseerd over de visie van het VPP op patiëntenparticipatie.

- Ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers die willen participeren, kunnen participeren.
- Er wordt meer onderzoek gedaan in België naar de effectiviteit en veiligheid van medicinale cannabis opdat de overheid een concreet beleid kan uitwerken waarin rekening gehouden worden met de noden en ervaringen van patiënten met een chronische aandoening.
- Het VPP ontving in 2022 een subsidie (€ 81.922,07) van het FAGG voor het inbrengen van de patiëntenstem rond medicatie binnen bepaalde interne overleg- en adviesraden van het FAGG.
- Het VPP ontving in 2022 een subsidie van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie Brussel om als bemiddelaar tussen de representatieve patiëntenverenigingen en de politieke overheden, de participatie en vertegenwoordiging van de patiënt te verbeteren bij het uitwerken van het Brusselse gezondheidsbeleid. Het bedrag van de subsidie bedroeg € 70.000.
- Het VPP ontving in 2022 een projectsubsidie (€ 27.083,33) van de Vlaamse regering in het kader van het Vlaams relanceplan Vlaamse Veerkracht voor het project 'We Are' (VPP in partnerschap met VITO (projectpromotor), Domus Medica en Zorgnet Icuro). Dit project heeft als doel de creatie van een burgergedreven beheer van persoonlijke gezondheidsgegevens, via een persoonlijke datakluis op basis van de Solid-technologie.
- Het VPP ontving in 2022 een subsidie van € 8.500 van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) voor het structureel betrekken van patiënten bij KCE-projecten. Het VPP neemt daarvoor een begeleidende taak op rond patiëntenparticipatie in de verschillende fases van onderzoeksprojecten en doet zelf ook vertegenwoordigingswerk.
- Het VPP ontving in 2022 een subsidie van Kom Op Tegen Kanker (KOTK) om het structureel gebruik en de opvolging van patiëntgerapporteerde uitkomsten (PROMs) en ervaringen (PREMs) voor long- en rectumkanker in Vlaanderen te bevorderen. Dit project wordt getrokken door het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg. Het VPP verleent erin ondersteuning rond het betrekken van patiënten(verenigingen). Het bedrag van de subsidie bedroeg € 2.302,86.
- Van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) ontving VPP in 2022 twee subsidies, vanuit twee verschillende projecten. De ambitie van het project 'digitale zorgondersteuning' (€ 13.810,60) is om de onderlinge afstemming en gegevensuitwisseling via de verscheidene softwarepakketten in de eerste lijn vlot en efficiënt te laten verlopen in het belang van de patiënt. Het project 'centraal mobiliteitsplatform' (€ 187,69) streeft de ontwikkeling van een slimme dispatching voor niet-dringend ziekenvervoer na. Dit mobiliteitsplatform moet garant staan voor een betere afstemming van het vervoersaanbod met de noden van de patiënten.
- Het VPP ontving in 2022 projectgeld van het Fonds Dokter Daniël De Coninck van de Koning Boudewijn Stichting als één van de partners van de Academie voor de Eerste Lijn (AVDEL). De AVDEL heeft tot doel om meer en beter onderzoek rond de eerste lijn in Vlaanderen en Brussel te stimuleren en actoren in de eerste lijn te ondersteunen via dat praktijkgericht onderzoek. Het VPP zet in de AVDEL voornamelijk haar expertise rond patiëntenparticipatie en doelgerichte zorg in. Het VPP ontvangt hiervoor projectgeld van € 8.838,05.
- Het VPP ontvangt jaarlijks een subsidie van €38.000 voor de deelname aan het opvolgingsbureau voor de tarifiering. Deze subsidie wordt gebruikt voor de financiering van twee artsen die in naam van het VPP en la Fédération Francophone des Associations de Patients (LUSS) afwisselend aan dit opvolgingsbureau deelnemen.
- Tot slot ontving het VPP in 2022 een projectsubsidie van € 225.225 vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid voor de ondersteuning van ervaringsdeskundigheid in de

geestelijke gezondheidszorg. Het doel van deze subsidie is dat ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers op een kwalitatieve manier kunnen participeren binnen de netwerken geestelijke gezondheid en hierbij ondersteund worden. (zie apart subsidiedossier). Het VPP voert hiermee volgende operationele doelstellingen uit:

- Het VPP voorziet individuele coaching voor ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers.
- Het VPP brengt ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers binnen verschillende netwerken samen.
- Het VPP maakt het ondersteuningsaanbod bekend.
- Het VPP zorgt voor verbinding binnen het netwerk.
- Het VPP brengt effecten en noden rond patiëntenparticipatie binnen de netwerken in kaart.
- Het VPP brengt de noden van ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers binnen de netwerken en het effect dat ze ondervinden van de ondersteuning in kaart.
- Het VPP ondersteunt het Limburgs Ervaringsdeskundigen Forum (LEF) (via ZOPP-Limburg).
- Het VPP implementeert de randvoorwaarden voor kwalitatieve patiëntenparticipatie binnen de netwerken.
- Het VPP werkt een duidelijk vergoedingsmodel voor vrijwillige ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers uit.
- Het VPP werkt een toekomstgericht financieringsmodel uit voor de ondersteuning van ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers in de netwerken GG.
- Het VPP werkt gedragen standpunten uit samen met patiëntenvertegenwoordigers binnen de netwerken.

1.5 Samenwerking Vlaams Patiëntenplatform – Trefpunt Zelfhulp – ZOPP

Er was een nauwe samenwerking tussen het VPP en ZOPP (Zelfhulpondersteuning en Patiëntenparticipatie vzw) rond participatie in de eerste lijn. Om noden op vlak van participatie in de eerstelijnszorg in de praktijk en op beleidsniveau goed te blijven opvolgen, werd er een structurele uitwisseling opgezet tussen VPP en ZOPP. Samen met Trefpunt Zelfhulp neemt het VPP volgende taken op in de samenwerking met ZOPP:

- aansturen en coachen van het personeel,
- opvolging personeelszaken,
- garanderen van informatie uitwisseling,
- input geven over lopende en toekomstige projecten,
- visiebepaling en strategisch meedenken.

In het kader van een projectsubsidie (Project Geestelijke Gezondheid, participatie en ervaringsdeskundigheid van de Vlaamse overheid) zetten het VPP en ZOPP samen in op de ondersteuning van patiëntenvertegenwoordigers binnen de netwerken geestelijke gezondheid. ZOPP Limburg ondersteunt en begeleidt patiëntenvertegenwoordigers binnen de Limburgse netwerken geestelijke gezondheid. Het VPP biedt een gelijkaardige ondersteuning aan in de andere provincies.

Ook in 2022 zette het VPP haar samenwerking met Trefpunt Zelfhulp verder in het project 'Hoe communiceer ik over mijn ziekte op het werk?'. Verder zette het Trefpunt actief in op het inzetten van ervaringsdeskundigen in ziekenhuizen.

	Trefpunt Zelfhulp	ZOPP	VPP
Ondersteuning aan verenigingen	X	X in Limburg via subsidie aan VPP vanwege RIZIV	
Participatie macro niveau/beleidsniveau Vlaams en federaal			X
Participatie mesoniveau/ziekenhuizen, eerstelijnszorg en netwerken geestelijke gezondheid		X in Limburg via subsidie via VPP via RIZIV	X (binnen de netwerken geestelijke gezondheid)

2 Evaluatie communicatie

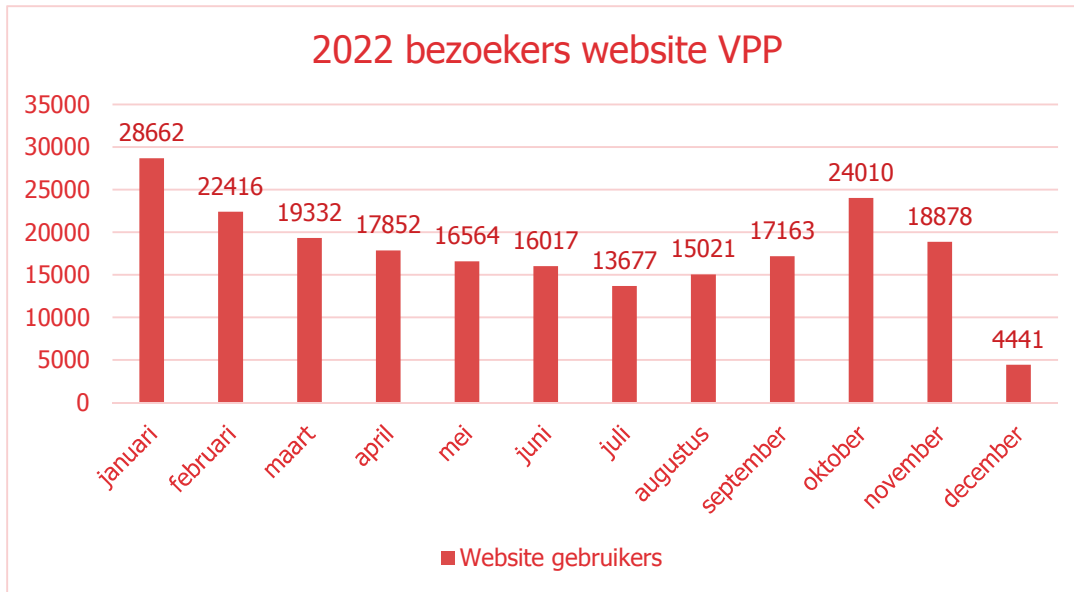
Verbindend. Betrouwbaar. Integer. Kritisch. Gedreven. Innovatief. Dat zijn de kernwaarden van het VPP, deze staan centraal in haar communicatie. Het strategisch communicatieplan formuleert vier strategische communicatiedoelstellingen waarrond, alle communicatie acties gestructureerd zijn.

De strategische communicatiedoelstellingen van het VPP zijn:

- Belangenbehartiging: het VPP laat op een constructieve manier een kritische stem horen om de belangen van mensen met een chronische aandoening te verdedigen.
- Conversatie: het VPP biedt mensen met een chronische aandoening een netwerk om in dialoog te gaan met elkaar en met het VPP om ervaringen en knelpunten uit te wisselen.
- Captatie: het VPP verzamelt noden en knelpunten van mensen met een chronische aandoening en relevante informatie van zijn stakeholders en het beleid.
- Informeren: het VPP vertaalt complexe info van het beleid en zijn stakeholders naar toegankelijke boodschappen voor mensen met een chronische aandoening. Bovendien informeert het VPP het beleid en zijn stakeholders over de knelpunten en ervaringen van mensen met een chronische aandoening.

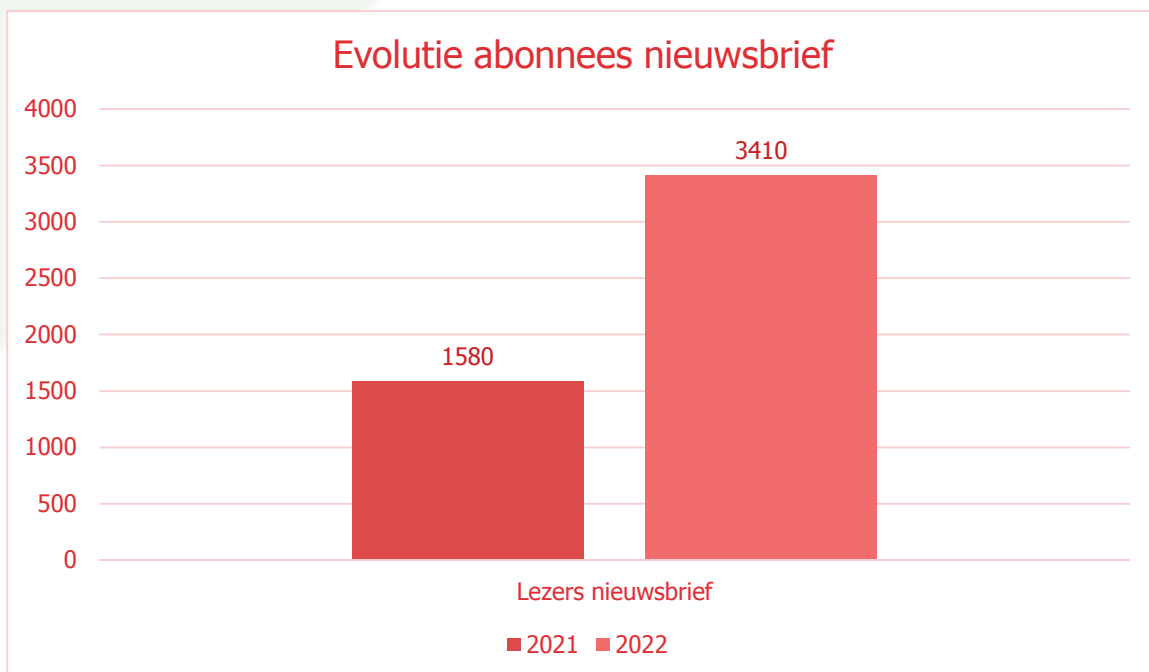
2.1 Website VPP en OPGanG

De website van het VPP werd in 2022 volledig vernieuwd. Niet alleen is de nieuwe huisstijl nu duidelijk herkenbaar, er werd ook sterk ingezet op de structuur van de website. Bezoekers van de website moeten in één oogopslag kunnen zien wat het VPP is en wat de organisatie doet. Alle expertise van het VPP werd gebundeld in 'Adviezen&tips' artikels per thema. De website van OPGanG werd in 2022 verder aangevuld met informatie, activiteiten, persberichten Onderstaande grafiek geeft het totaal aantal gebruikers van de VPP-website weer per maand. Gemiddeld ontvangt de VPP-website iets meer dan 18.000 bezoekers per maand. Dat is iets minder dan vorig jaar, toen de website werd overspoeld door personen zoekend naar informatie over de elektronische gezondheidssamenvatting (naar aanleiding van een campagne van het VPP). De website van OPGanG telde gemiddeld zo'n 180 bezoekers per maand (gegevens op basis van de laatste 3 maanden).

2.2 Nieuwsbrief SamenSprak

De nieuwsbrief van het VPP verschijnt telkens in januari, maart, juni, september en november. In september 2022 verscheen een themanummer dat helemaal in het teken stond van geestelijke gezondheid. Ledenverenigingen ontvangen de nieuwsbrief op papier. Leden en niet-leden kunnen zich abonneren op de digitale versie. Meer dan 3400 personen zijn daarop ingeschreven. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2021. Bovendien werd de nieuwsbrief op de website van het VPP gepubliceerd.

Een overzicht van de verschenen artikels:

- In gesprek met: prof. Anja Declercq over de BelRAI
- Het verhaal van: Christine Baelus
- Zoom in: resultaten van onze poll uitgestelde zorg

- Vragen aan het VPP: welke rol neemt het VPP op binnen het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten?
- In gesprek met: prof. Manu Keirse
- Het verhaal van: Mia en Danny
- Zoom in: niet-dringend ziekenvervoer
- Vragen aan het VPP: waarom startte het VPP een campagne patiëntenparticipatie?
- In gesprek met: Niko Gobbin en Koen Neyens over het rapport 'eHealth in vraag gesteld'.
- Het verhaal van: Willy Schepers
- Zoom in: 20 jaar patiëntenrechten
- Vragen aan het VPP: wanneer is de digitale Doelzoeker beschikbaar?
- In gesprek met: Hanne, Geert en Simon over de nieuwe conventie rond de terugbetaling van psychologische zorg.
- Het verhaal van: Els Nijs
- Zoom in: kwaliteit in de geestelijke gezondheid
- Vragen aan het VPP: samen maken we OPGanG, met wie en hoe?
- In gesprek met: Nathalie Lambrechts en Koen Neyens over We Are
- Het verhaal van: Ellen Gepts
- Zoom in: ondersteuning bij hoge medische kosten
- Vragen aan het VPP: 'Wat is het digitaal zorg- en ondersteuningsplan'? En hoe is VPP hierbij betrokken?

2.3 Nieuwsflits

Naast de nieuwsbrief, 'SamenSprak', ontvangen de ledenverenigingen van het VPP maandelijks een nieuwsflits via e-mail. Deze nieuwsflits bevat een overzicht van de werkzaamheden van het VPP tijdens de voorbije maand, activiteiten en bevestigingen. Op deze manier houdt het VPP de ledenverenigingen op de hoogte van de werkzaamheden rond de thema's die het VPP opvolgt.

2.4 Persberichten

Datum	Titel persbericht/opiniestuk	Thema	Opgenomen
1 april	Zwaar zorgbehoevenden in de kou gezet	Financiële toegankelijkheid	Het Laatste Nieuws
19 april	Eén Vlaming op vijf kent de wet patiëntenrechten niet	Patiëntenrechten	Radio2.be, Knack VIP, Vlaamse Ouderenraad
11 oktober	Vlaams Patiëntenplatform vzw beloont ziekenhuizen voor hun inzet rond kostprijnsinformatie	Patiëntenrechten / financiële toegankelijkheid	Gazet van Antwerpen, Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad
2 december	Extra ondersteuning voor patiëntenverenigingen	Participatie	Het Laatste Nieuws, Le journal du medecin

2.5 Media-aandacht zonder persbericht als aanleiding

Datum	Titel	Verschenen	Thema
20 januari	Comment prendre des décisions pour sa santé quand on n'a plus l'esprit clair?	Le journal du médecin	Patiëntenrechten
20 januari	KCE: beslissingsbekwaamheid bij geestelijke problemen of dementie geen zwart-witverhaal	Knack	Patiëntenrechten
20 januari	Hoe beslissingen nemen over uw gezondheid als u niet helder kan denken?	Zorgnet-Icuro	Patiëntenrechten
22 januari	Recht om vroegere kanker te vergeten	De Standaard	Verzekeringen
25 januari	Breed verzet tegen sancties langdurig zieken	De Standaard	Werkgelegenheid
3 februari	Coronacrisis ook een stille doder: hoge bloeddruk minder vaak ontdekt	De Standaard, Het Nieuwsblad, Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg	Covid/kwaliteit van zorg
7 maart	Femtech boomt. "Een 'videogame voor de vagina', daar zou een man over 100 jaar nog niet op gekomen zijn"	Het Laatste Nieuws	Digitale toepassingen in de zorg
9 maart	Mannen verliezen meer gezonde levensjaren dan vrouwen	De Standaard	Ander
14 maart	De brede rol van apothekers in patiëntenopvolging	Nieuws van het vlaams apothekers netwerk	Geneesmiddelen
15 april	Na poging tot zelfdoding zijn medische kosten vaak niet gedekt, CD&V wil dat veranderen	Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg	Geestelijke Gezondheid
20 april	"Sorry" zeggen ligt gevoelig bij een arts	Het Nieuwsblad, Gazet van Antwerpen	Patiëntveiligheid
20 april	Hoe vaak komt een medische fout voor? En wat moet je doen als het bij jou gebeurt?	Het Belang van Limburg	Patiëntveiligheid
26 april	Mannen met zelfmoordgedachten vinden moeilijk de weg naar hulp: hoe komt dat?	Gazet van Antwerpen	Geestelijke Gezondheid
26 april	Sterke mannen tonen wél hoe ze zich voelen?	De Standaard	Geestelijke Gezondheid
26 april	Nieuwe campagne tegen zelfdoding richt zich op mannen en dat is niet eens zo vreemd	Het Belang van Limburg	Geestelijke Gezondheid
26 april	De man lost het níet zelf op	Het Nieuwsblad	Geestelijke Gezondheid

29 april	Ook patiëntenorganisaties krijgen miljoenen van farmasector. Levenslijn voor een NGO	De Tijd	Participatie
9 mei	Twintig jaar wet patiëntenrechten: in de gezondheidszorg blijft transparantie een groot probleem.	Sociaal.net	Patiëntenrechten
13 mei	Else Tambuyzer: er gaan geen miljoenen naar Vlaamse patiëntenverenigingen	De Tijd	Participatie
8 juni	Baby Linde was in levensgevaar, toch blijkt ziekenvervoer 'niet-dringend'	Het Laatste Nieuws	Ziekenvervoer
9 juni	Uitgebreide toegang tot patiëntengegevens: Bvas zegt nee tegen eHealth	De Specialist	Digitale toepassingen in de zorg
19 juni	Patiëntenrechten beter bekend maken	De Zondag	Patiëntenrechten
1 juli	Middenveld geeft juridische mogelijkheden nieuw Vlaams mensenrechteninstituut dikke onvoldoende	De WereldMorgen.be	Ander
18 augustus	1 op de 5	Plus Magazine	Patiëntenrechten
17 september	Doelgerichte zorg, een nieuw hoofdstuk?	MediaPlanet	Doelgerichte zorg
20 september	Kiezen tussen warmte of gezondheid	Het Nieuwsblad	Financiële toegankelijkheid
21 september	Doelgerichte zorg, een nieuw hoofdstuk?	INFUUS	Doelgerichte zorg
15 oktober	Wat als je de verwarming niet lager kunt zetten?	De Morgen	Financiële toegankelijkheid
27 oktober	Vanaf volgend jaar meldingsplicht voor supplementen	De Standaard	Financiële toegankelijkheid
3 november	Welke lessen trok het VPP uit de coronapandemie?	Tijdschrift voor Geneeskunde en Gezondheidszorg	Corona
24 november	Financiële informatie in je ziekenhuis	Plus Magazine	Patiëntenrechten
17 december	Kanker sneller vergeten	De Standaard	Verzekeringen
8 december	20 jaar wet patiëntenrechten: de uitdagingen van toen en nu	Netwerk verpleegkunde	Patiëntenrechten
20 december	Portaal MijnGezondheid.be krijgt een make-over	De Specialist	Digitale toepassingen in de zorg
29 december	Factuur ziekenvervoer loopt snel op: hospitalisatieverzekering is nuttig	Metro Time, MSN België	Verzekeringen

2.6 Columns Artsenkrant

Datum	Titel
15.03	Mag het wat meer zijn? Van ziektelast naar levensdoelen
13.05	Kosten remmen door samen uitgaven af te stemmen!
12.07	Summer of information

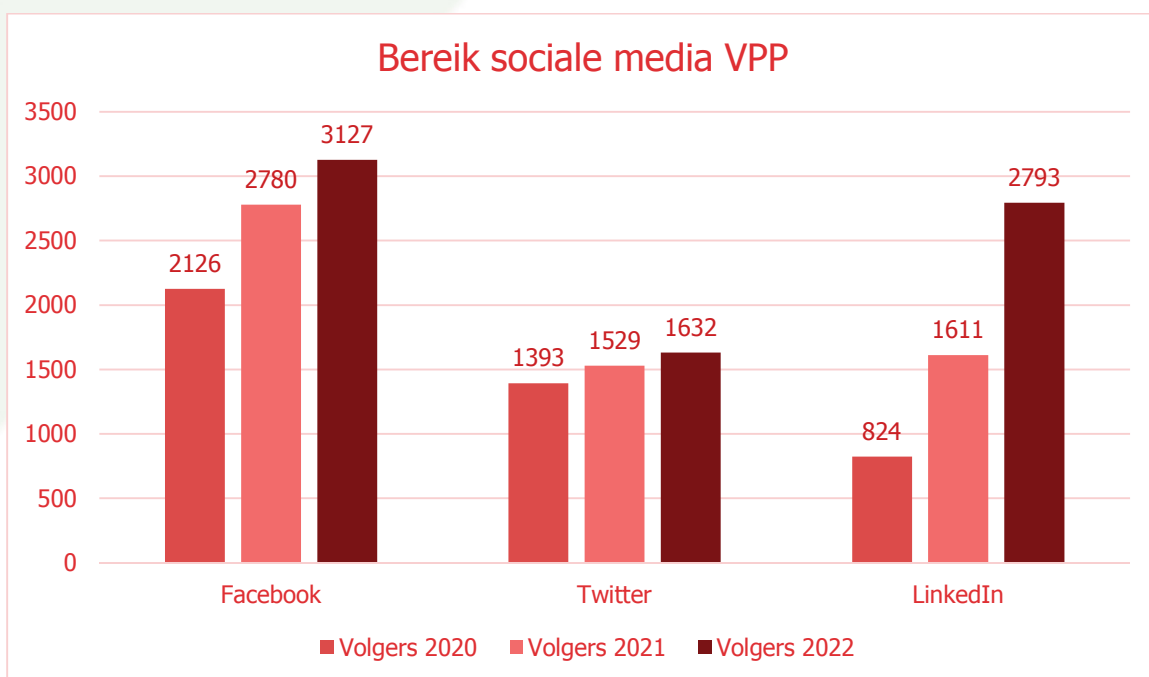
30.08	Observatorium voor de chronische ziekten: meer dan sterrenkunde
27.10	Recht op je doel!
23.12	Wij weten het ook!

2.7 Sociale media VPP en OPGanG

Op haar Facebookpagina (www.facebook.com/vlaamspatiëntenplatform) plaatst het VPP haar activiteiten, interessante artikels uit de media of relevant nieuws over de thema's waar het VPP rond werkt. Bovendien deelt het VPP campagnes, bevragingen en interessante websites via Facebook. Op 31 december 2022 telde de Facebookpagina van het VPP 3.127 fans. Een Facebook bericht van het VPP bereikte in 2022 gemiddeld 870 personen.

Via Twitter (www.twitter.com/VPPvzw) onderhouden we vooral contacten met andere organisaties, pers, bevoegde ministers Ook hier probeert het VPP zoveel mogelijk interessante informatie en artikels te delen en op de hoogte te blijven van wat er leeft. Op 31 december 2022 had het Twitter-account van het VPP 1632 volgers. Ook OPGanG, de deelwerking van het VPP rond geestelijke gezondheidszorg, heeft een account op Twitter (<https://twitter.com/OPGanGbe>). OPGanG volgt 235 accounts en telt 429 volgers.

Via LinkedIn (<https://www.linkedin.com/company/vlaams-pati%C3%ABntenplatform-vzw/>) probeert het VPP in contact te komen met andere stakeholders zoals zorgverleners, professionals In 2022 telde de LinkedIn-pagina 2.793 volgers.

2.8 Deelname aan debatten, fora en colloquia of lezingen geven

Het VPP neemt deel aan debatten, congressen, hoorzittingen ... om de stem van de patiënt te vertolken. Soms wordt het VPP ook gevraagd om een lezing of gastles te geven.

Titel	Data	Wat?
Kick off terug naar werk-plan	17.01	Webinar en paneldebat (zowel Nederlandstalige als Duitstalige debat)
Management en leadership voor artsen (Zorgbeleid.be)	11.03	Lezing 'patiëntenparticipatie anno 2022'
Kick-off Coock Save Data	17.03	Voorstelling VPP als lid van de adviescommissie en deelname plenaire sessie
Studiedag Ethiek in de zorg (Zorgnet-Icuro)	31.03	Deelname
Denk- en werkdag 'Betrekken van de PZON'	24.03	Deelname aan plenaire sessies en werkgroepen
Ontmoetingsfestival eerstelijnszone BruZEL	17.05	Presentatie over Doelzoeker
Hoge Gezondheidsraad: Algemene Vergadering	18.05	Slotwoord
Symposium 10 jaar CoZo	30.05	Presentatie rapport 'eHealth in vraag gesteld'
Studiedag Familieplatform	02.06	Deelname paneldebat
MS@work	13.06	Deelname paneldebat
Zomerschool Academie van de Eerste Lijn	07.07 08.07	Sessieleider van sessie rond participatie van personen met een zorg- en ondersteuningsnood in de zorgraden
Webinar Digitale inclusie voor personen met een beperking	06.09	Deelname aan webinar over werken aan digitale inclusie voor personen met een beperking
Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie: media symposium	09.09	Deelname paneldebat
Webinar Barometer digitale inclusie	14.09	Deelname aan webinar over resultaten van de Barometer digitale inclusie
Voorstelling Toekomstplan Kom op tegen Kanker	19.09	Deelname
Vlaams Geestelijk Gezondheidscongres	20.09	Werkwinkel OPGanG: inzet van ervaringsdeskundigen
Viering 10 jaar observatorium voor de chronische ziekten	30.09	Getuigenissen en deelname rondetafelgesprek
Emeritaatsviering Prof. Chantal Van Audenhove 'The heart of the matter is the person'	06.10	Deelname als discussant
Intersectoraal symposium 'De kwaliteit van zorg in beeld' (Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg)	11.10	Deelname paneldebat
Colloquium patiëntenrechten	20.10	Presentatie over bevraging 20 jaar wet patiëntenrechten en de uitdagingen van eHealth voor personen met een chronische aandoening
Jubileumsymposium UilenSpiegel	22.10	Deelname voor OPGanG
Symposium Samen in Actie	25.10	Deelname aan symposium van Patient Empowerment
Symposium doelgerichte zorg	17.11	Presentatie over centraal zetten van de patiënt en workshop over doelgerichte zorg in de praktijk brengen
Dag van de Maakbare mens	22.11	Paneldebat over patiëntenrechten
Symposium doelgerichte zorg binnen de mutualiteiten	24.11	Deelname paneldebat Presentatie over de digitale Doelzoeker

Symposium Wat maakt de patiënt gelukkig?	03.12	Presentatie over de digitale Doelzoeker
ZOPP-moment	09.12	Infosessie patiëntenrechten
Studiedag gedwongen opname	24.10	Infosessie recht op spreken: de patiënt met een eigen stem?

3 Evaluatie ledenwerking

3.1 Consultatie leden

Om knelpunten te verzamelen bij haar ledenverenigingen organiseert het VPP verschillende activiteiten en bevestigingen.

Activiteiten

Activiteiten kunnen zowel fysiek als online plaatsvinden.

VPP activiteiten	Data
Nieuwjaarsreceptie VPP	19.01
Algemene vergadering VPP	30.04
'VPP on tour'	
• Vlaams-Brabant	09.05
• Oost-Vlaanderen	14.05
• Limburg	12.05
• Antwerpen	Geannuleerd
• West-Vlaanderen	10.05
• Digitaal	16.05
Infomoment BelRAI	05.05
Infomoment indienen studievoorstel voor het KCE	02.06
Infomoment over de terug naar werk-coördinator	14.06
Infomoment over de toegangsmatrix	05.07
Webinar vaccinatie	06.07
Infomoment patiëntenrechten	13.10
Webinar digitale Doelzoeker voor patiënten	25.10
Webinar digitale Doelzoeker voor professionals	08.11
OPGanG vergaderingen	27.01, 17.02, 17.03, 21.04, 19.05, 16.06, 25.08, 15.09, 20.10, 17.11, 15.12
Uitwisselingsmomenten patiëntenparticipatie in de eerstelijnszones	07.06, 29.09, 29.11

VPP on tour

In mei 2022 trokken de medewerkers van het VPP naar de Vlaamse provincies voor 'VPP on tour'. Met deze regionale activiteit wil het VPP de band met en tussen de ledenverenigingen versterken. Er vonden zowel fysieke bijeenkomsten plaats als één digitale.

Deze editie van 'VPP on tour' stond in het teken van 20 jaar wet patiëntenrechten. Aan de hand van verschillende methodieken werden de deelnemers bevraagd over:

- wat voor hen nog ontbreekt in de wet en

- wat voor hen kwaliteitsvolle dienstverlening betekent.

Er was ook ruimte voor onderlinge uitwisseling.

Expertpools

Patiënten zijn experts op het vlak van hun aandoening en ziekte. Die expertise wil het VPP maximaal inzetten om samen tot stevige beleidsdossiers te komen. Consultatie van VPP-leden kan op verschillende manieren. Eén van de kanalen die gebruikt worden om input te vragen over noden waaraan het VPP werkt, zijn de expertpools. Het is een manier om snel en efficiënt de leden te raadplegen.

Zo bestaat er een expertpool digitale toepassingen in de zorg (eHealth) en een expertpool kwaliteit van zorg. Elke expertpool bestaat uit patiëntenvertegenwoordigers uit onze patiëntenverenigingen. Naast onderstaande vergadermomenten werden de patiëntenvertegenwoordigers ook via e-mail en telefoon om input gevraagd.

Eind 2022 lanceerde het VPP een oproep voor kandidaten voor een nieuwe expertpool rond medicatie. Deze gaat in 2023 van start.

De expertpool kwaliteit van zorg kwam in 2022 niet fysiek samen. Er is wel contact gehouden via e-mail.

Data expertpool digitale toepassingen in de zorg

16.03, 21.06

Enquêtes

Onderwerp	Looptijd	Aantal respondenten
eHealth in vraag gesteld?	9.11.21 – 9.01.22	386
Weet jij welke rechten je hebt als patiënt?	13.12.21 – 30.01.22	691
Aanrijtijden ziekenhuisdiensten	22.06 – 26.06	101
Wat betekent geïntegreerde zorg voor jou?	8.09 – 25.09	53

Algemene ledenbevraging

Het VPP startte in 2022 met de voorbereiding van haar algemene ledenbevraging in 2023 en 2024. Om de vijf jaar gaat het VPP langs bij al haar ledenverenigingen om met hen in gesprek te gaan over knelpunten die hun leden ervaren en wat bij hen leeft. Dit vormt de basis voor haar meerjarenplan '2025 – 2029'.

3.2 Infosessies voor leden

De ledenverenigingen van het VPP kunnen gratis informatiesessies aanvragen over enkele thema's waarrond het VPP werkt:

- Verzekeringen: waar moet je als persoon met een chronische ziekte op letten?
- Financiële toegankelijkheid: waar heb je recht op en hoe vraag je tegemoetkomingen aan?
- Werken met een chronische aandoening.

- Maak kennis met de acht patiëntenrechten.
- Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier.
- Doelzoeker, een instrument dat je helpt nadenken over wat voor jou echt belangrijk is in het leven.
- Interactieve vorming 'Hoe communiceer ik over mijn ziekte op het werk?'

Verenigingen kunnen zowel een fysieke als een online sessie aanvragen.

Vereniging	Thema	Datum
Vlaamse Liga voor Fibromyalgie Patiënten	Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier	25.01
Melanoompunt	Samen naar doelgerichte zorg met Doelzoeker	29.01
Uilenspiegel	Maak kennis met de acht patiëntenrechten	22.02
Neovida	Samen naar doelgerichte zorg met Doelzoeker	08.03
Vlaamse Parkinson Liga	Samen naar doelgerichte zorg met Doelzoeker	15.03
Vlaamse Liga voor Fibromyalgie Patiënten (Deurne)	Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier	24.03
Vlaamse Liga voor Fibromyalgie Patiënten (Essen)	Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier	31.03
Uilenspiegel	Maak kennis met de acht patiëntenrechten	16.06
De Maretak	Samen naar doelgerichte zorg met Doelzoeker	17.06
Diabetes Liga vzw - Afdeling Antwerpen-Zuid	Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier	18.06
Naboram vzw	Verzekeringen	27.09
Combinatie van verschillende verenigingen	Maak kennis met de acht patiëntenrechten	13.10
Spina Bifida en Hydrocephalus	Financiële tegemoetkomingen: waar heb je recht op en hoe vraag je ze aan?	23.10
Crohn & Colitis ulcerosa Vereniging vzw	Aan de slag met het elektronisch patiëntendossier	08.11
OPWEGG	Hoe communiceer ik over mijn ziekte op het werk?	13.12

3.3 Ledenwerving

Eind 2022 telde het Vlaams Patiëntenplatform 127 leden. Volgende verenigingen werden lid in 2022:

- Sclero'ken vzw
- HelloTPN vzw
- Gynca's vzw
- Neovida vzw
- MPN België vzw
- Behind Endo (Stories) vzw
- Von Hippel Lindau België

- Bijniervereniging NVACP Belgische afdeling
- BePOPI vzw

3.4 Verbinding met en tussen de ledenverenigingen

In 2022 werd de ledenwerking van het VPP onder de loep genomen. Na een analyse van de huidige situatie en de gewenste situatie besliste het VPP sterker in te zetten op verbinding tussen de leden onderling en tussen het VPP en de leden. Eind 2022 werd de reeks #SamenSterker gelanceerd op de website en sociale media van het VPP. De reeks zet allerhande initiatieven van VPP-leden in de kijker waaruit andere verenigingen inspiratie kunnen halen.

4 Kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de inhoudelijke strategische doelstellingen

Het VPP stelt 5 strategische doelstellingen voorop:

1. Indien ik dit wens, neem ik mijn zorg in handen.
2. Ik krijg de best mogelijke zorg op de voor mij best mogelijke plaats.
3. Mijn zorg is toegankelijk en betaalbaar.
4. In mijn persoonlijke zorg gaan mijn kwaliteit van leven en professionele expertise hand in hand.
5. Handvatten op vlak van patiëntenparticipatie en lotgenotencontact zitten vervat in mijn zorg en in het gezondheids- en welzijnsbeleid.

Voor deze evaluatie bekijkt het VPP per strategische doelstelling de verschillende realisaties, drempels en stappen vooruit die gezet werden (vanaf 4.2). Puntje 4.1 geeft een overzicht van de verschillende vragen en klachten die het VPP ontving in 2022, over de verschillende thema's (en strategische doelstellingen) heen.

4.1 Overzicht vragen en klachten per thema

In 2022 heeft het VPP 367 vragen en/of klachten behandeld via telefoon en/of e-mail. Het grootste deel van deze vragen werd ingestuurd door patiënten, al dan niet uit ledenverenigingen.

Deze vragen en klachten gingen over uiteenlopende onderwerpen, meestal aansluitend bij de thema's waar we rond werken. Indien patiënten andere specifieke vragen hadden werden ze geïnformeerd of doorgestuurd. De opmerkingen die we ontvangen zorgen ervoor dat we de vinger aan de pols kunnen houden over wat er leeft bij de patiënten en waar ze op andere plaatsen geen antwoorden vinden. Waar we kunnen geven we ook gerichte informatie.

Thema	Aantal vragen en/of klachten
Medicatie	9
Financiële toegankelijkheid	45
eHealth	13
Geestelijke gezondheidszorg	17
Verzekeringen	71
Werkgelegenheid	46
Ziekenvervoer	16
Kwaliteit en patiëntveiligheid	18
Patiëntenrechten	101

Patiëntenparticipatie	22
Overige	9

4.2 Strategische doelstelling 1: Indien ik dit wens, neem ik mijn zorg in handen

Wat heeft het VPP in 2022 gerealiseerd?

Patiëntenrechten

- Het VPP lanceerde begin 2022 een bevraging om na te gaan hoe het gesteld is met de kennis en naleving van de wet patiëntenrechten. Vervolgens analyseerde het VPP de resultaten van de bevraging en bracht ze een [rapport](#) uit met aanbevelingen om de wet klaar te maken voor de toekomst. Dit rapport werd gedeeld via verschillende fora en media, waaronder radio en geschreven pers. (Vlaams & federaal)
- Het VPP organiseerde op 24 mei een symposium ter ere van het 20-jarig bestaan van de wet patiëntenrechten. Hierop werden de resultaten van de bevraging meegedeeld aan het grote publiek. Daarnaast deelden verschillende sprekers hun inzichten rond de hervorming van de wet en er werd afgesloten met een debat. (Vlaams & federaal)
- Het VPP verstuurde maandelijks een nieuwsbrief naar geïnteresseerde zorgverleners en zorgorganisaties. Deze nieuwsbrief bundelde informatie over patiëntenrechten en koppelde hieraan tips die zorgverleners kunnen inzetten in hun dagelijkse praktijk (Vlaams & federaal).
- Het VPP nam deel aan een hoorzitting binnen de Commissie Volksgezondheid en Gelijke Kansen om de wet patiëntenrechten te evalueren en aanbevelingen naar voor te brengen voor een hervorming van de wet. (federaal)
- Het VPP bracht een overzicht van de resultaten van de bevraging rond 20 jaar patiëntenrechten op het Colloquium 20 jaar patiëntenrechten van de Federale Overheidsdienst. (federaal)

Digitale toepassingen in de zorg

- Het VPP stelde het rapport 'eHealth in vraag gesteld?' op naar aanleiding van een bevraging bij haar leden. Dit rapport werd verspreid en besproken met relevante stakeholders. Het rapport bevat aanbevelingen om samen met de betrokkenen de weg te zoeken naar hoe digitale technologie en het elektronisch patiëntendossier kunnen bijdragen aan een kwalitatieve gezondheidszorg en aan patient empowerment.
- Het VPP lanceerde de campagne 'Summer of Sumehr' i.s.m. Domus Medica en Huisartsenvereniging Gent. Met deze campagne wil het VPP patiënten aanzetten de kwaliteit van hun gezondheidssamenvatting in handen te nemen en hierover met hun huisarts in gesprek te gaan. Deze campagne werd kracht bijgezet via een column in Artsenkrant. (Vlaams en federaal)
- Samen met andere experts rond digitalisering in de gezondheidszorg werd het VPP door het kabinet van de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Frank Vandenbroucke gevraagd mee te werken aan een conceptuele beschrijving van het toekomstige geïntegreerde elektronische patiëntendossier. Dit zal een noodzakelijk instrument zijn om de algemene doelstellingen beschreven door de [quintuple aim](#) te bereiken. (federaal)

- In 2022 werd het EFRO-project 1302 'Digitale zorgondersteuning in de praktijk in Limburg, als hefboom voor Vlaanderen' afgerond. Dit project had als doelstelling gegevensuitwisseling in de zorg- en welzijnssector te ondersteunen, promoten en testen. Het VPP draagt de aanbevelingen vanuit dit project verder uit bij ontwikkelingen van onder andere het Digitaal zorg- en ondersteuningsplan (DZOP) en Vitalink. (Vlaams)
- Na de goedkeuring van het projectvoorstel 'Burgergedreven databeheer voor gezondheid en innovatie' in juli 2022 ging het VPP van start met het We Are project met projectleider VITO en projectpartners VPP, Domus Medica en Zorgnet Icuuro. We Are streeft ernaar dat burgers/patiënten hun gezondheidsdata zelf kunnen beheren, zij hebben de controle over de data. (Vlaams)
- Het VPP nam deel aan workshops rond het (her)gebruik van data, op initiatief van 'The Joint Action Towards the European Health Data Space' (TEHDAS) en de Koning Boudewijnstichting (KBS) i.s.m. het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg. (federaal)
- Naast deelname aan het overlegcomité en de gebruikersgroep Vitalink, startte het VPP een systematische uitwisseling op met Vitalink. Hierbij worden doelstellingen, werkzaamheden, aandachtspunten ... van beide organisaties besproken. (Vlaams)
- Het VPP nam deel aan de Projectgroep eGezondheid en eWelzijn van het Vlaams Instituut Voor de Eerste Lijn (VIVEL). Hierbij leverde het VPP insteken rond onder andere de ontwikkeling van het platform Zipster, de cursus 'Hoe veilig communiceren in de zorg?', de projecten 'Gele doos'. (Vlaams)
- Na de start van de dematerialisatie (in 2021) van het geneesmiddelenvoorschrift (waarbij geneesmiddelenvoorschriften digitaal worden aangeboden) bracht het VPP een aantal knelpunten onder de aandacht in de werkgroep communicatie en werkte het VPP mee aan de lancering van de mobiele app 'Mijn Geneesmiddelen'. Met deze app kunnen patiënten hun geneesmiddelenvoorschriften beheren. Verder gaf VPP vanuit de expertpool van patiëntenvertegenwoordigers input voor het project van dematerialisatie van het verwijsvoorschrift.
- Het VPP verzorgde een presentatie op het Colloquium 20 jaar patiëntenrechten van de Federale Overheidsdienst met als titel 'eHealth: Welke uitdagingen voor personen met een chronische aandoening?'. (federaal)
- Het VPP onderhield contacten met Collaboratief Zorgplatform (CoZo), nexuzhealth en het Brussels Gezondheidsnetwerk (Abrumet). Dit zijn drie platformen die ervoor zorgen dat gezondheidsgegevens kunnen uitgewisseld worden. Tijdens overleg wordt uitgewisseld over de lopende en toekomstige werkzaamheden en hoe dit een meerwaarde voor patiënten kan betekenen. (federaal en Vlaams)
- Het VPP consulteerde via verschillende wegen haar leden over de uitbreiding van gegevensdeling met zorgverleners op basis van de [toegangsmatrix](#). Dit onder meer via haar expertpool 'digitale toepassingen in de zorg' en een infomoment gevolgd door een oproep voor schriftelijke reflecties. Het systeem van gegevensdeling en het voorstel rond de uitbreiding van de toegangsmatrix door het eHealth-platform werd toegelicht. Daarna was er de mogelijkheid om vragen te stellen en visies en bezorgheden te delen rond het delen van medische gegevens. Met deze feedback ging het VPP verder in overleg met het eHealthplatform. (federaal)
- Dankzij de concrete inbreng tijdens de expertpools 'digitale toepassingen in de zorg' kon het VPP een aantal stappen vooruitzetten in onder andere de digitalisering van

verwijsvoorschriften en het toegankelijk maken van loggings. Loggings houden bij wie op welk moment iemands elektronisch patiëntendossier raadpleegt. (federaal en Vlaams)

Op welke belemmeringen en knelpunten botste het VPP in 2022?

Patiëntenrechten

- Patiëntenrechten blijven onvoldoende gekend bij patiënten en zorgverleners. (Vlaams en federaal)
 - Bijzondere aandacht is vooral nodig voor het systeem van vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger. Het systeem is te weinig bekend en het aanduiden van een vertrouwenspersoon en vertegenwoordiger is op dit moment erg complex. Er bestaat ook onduidelijkheid over hoe deze rollen zich verhouden ten opzichte van de zorgvolmacht. (Vlaams en federaal)
- Patiëntenrechten zijn weinig afdwingbaar in de praktijk. (Vlaams en federaal)
- Het toepassingsgebied van de wet patiëntenrechten is te beperkt: de wet is niet op alle zorg- en hulpverleners van toepassing (graag ruimer dan KB78). (Vlaams en federaal)
- Het klachtrecht is onvoldoende. Er stellen zich problemen rond onafhankelijkheid, afdwingbaarheid, onduidelijke procedures etc. . Er is nood aan een getrap, onafhankelijk, laagdrempelig en toegankelijk klachtrecht dat is ingebed in een kwaliteitsbeleid. Omdat de bevoegdheden met betrekking tot het klachtrecht verdeeld zijn over verschillende bevoegdheidsniveaus is er nood aan een werkgroep om een nieuw klachtrecht uit te tekenen. Die werkgroep zou interfederaal de bevoegde instanties en betrokken stakeholders moeten samenbrengen. (Vlaams en federaal)
- Niet alle informatie uit het patiëntendossier is digitaal beschikbaar. Het recht om inzage te krijgen in of een afschrift te krijgen van het patiëntendossier blijkt ook niet altijd gewaarborgd. (Vlaams en federaal)
- De wet patiëntenrechten bestond in 2022 20 jaar. Het zorg- en welzijnslandschap is sinds de start ervan erg veranderd. De wet patiëntenrechten is onvoldoende klaar voor de toekomst (meer geïntegreerde zorg, prepatiënten, innovaties in de gezondheidszorg ...). (Vlaams en federaal)

Digitale toepassingen in de zorg:

- De werking van het eHealth-systeem kent een aantal knelpunten waaronder het tekort aan duidelijke informatie en communicatie rond: (federaal)
 - de geïnformeerde toestemming tot gegevensdeling,
 - de werking van de toegangsmatrix en het 'circle of trust-principe',
 - de versnippering van het eHealth-landschap.
- Patiënten hebben zelf onvoldoende toegang tot al hun relevante gezondheidsgegevens via elektronische uitwisselingsnetwerken. De manier waarop deze toegang geboden wordt, is niet altijd gebruiksvriendelijk noch volgens de eigen noden en wensen. (Vlaams en federaal)
- Patiënten beschikken niet altijd over een kwaliteitsvolle gezondheidssamenvatting (Sumehr of Summarized Electronic Health Record) en een correct gedeeld medicatieschema (inclusief niet-voorschriftplichtige medicatie). Dit kan tot problemen rond patiëntveiligheid en kwaliteit van zorg leiden. (Vlaams en federaal)
- Patiënten hebben slechts beperkt de mogelijkheid om zelf nuttige informatie aan te vullen in hun (elektronisch) patiëntendossier. (Vlaams en federaal)

- De mobiele app 'Mijn Geneesmiddelen' werd pas een half jaar na de start van de dematerialisatie van het geneesmiddelenvoorschrift gelanceerd.
- Patiënten in kwetsbare situaties kunnen niet ten volle participeren aan de digitale wereld indien gewenst (digitale kloof). Er is nood aan ondersteuning en begeleiding van de meest kwetsbaren en aan de garantie dat het gebruik van digitale toepassingen een vrije keuze blijft van de patiënt. (Vlaams en federaal)
- Er blijft onduidelijkheid over de heroriëntatie van het Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ). In de Beleidsnota Welzijn 2019-2024 werd aangekondigd dat de werking van VASGAZ kritisch tegen het licht gehouden zou worden, ook in functie van de 'hertekening van het bestuurlijk landschap'. We hebben sinds de oprichting een zitje in het bestuur van VASGAZ (vertegenwoordiging zorggebruikers) en namen eind 2021 deel aan een evaluatie van de werking door Deloitte. Sindsdien hebben we hierover niets meer vernomen. Gezien de opdracht, namelijk de organisatie van een netwerk voor samenwerking tussen actoren in zorg en welzijn rond efficiënte en veilige gegevensdeling van persoonsgegevens, is die onduidelijkheid over de positie en het voortbestaan van VASGAZ wel problematisch. (Vlaams)
- De opstart van het project Digitaal zorg- en ondersteuningsplan vergde een onvoorzien hoge intensiteit en verwachting naar deelname. (Vlaams)
- Er is onduidelijkheid over het beheer van het federaal gezondheidsportaal (www.mijngezondheid.be) en de manier waarop het VPP en andere stakeholders hierbij betrokken blijven. Daarnaast is er nood aan duiding over de toekomstige ontwikkelingen binnen het project 'Empowerment of the citizen' en de participatie van de burger hierin. (federaal)
- Om een kwaliteitsvolle zorg en de continuïteit van de zorg te realiseren zou elke zorgverlener toegang moeten hebben tot alle noodzakelijke gegevens om zorg te verlenen op maat en volgens de wensen van de patiënt. Dat is momenteel niet altijd het geval. Door het eHealth-platform werd een voorstel uitgewerkt om de huidige aanpak via een toegangsmatrix te laten evolueren naar een beter geschikt model. De finale uitwerking van dit model blijft voorlopig onduidelijk. Ook vereist het waarborgen van de noodzakelijke randvoorwaarden nog heel wat werkzaamheden binnen de verschillende omkaderende projecten. (federaal)

Waarom zette het VPP in 2022 stappen vooruit?

Patiëntenrechten

- Door actieve bijdragen aan de plenaire vergaderingen en ontwikkelingen van adviezen in de Federale Commissie 'Rechten van de patiënt' zette het VPP stappen vooruit in de waarborging van patiëntenrechten in de praktijk. (federaal)
- Door het organiseren van een bevraging over de wet patiëntenrechten, zette het VPP stappen vooruit in het in kaart brengen van de kennis en naleving van de wet in de praktijk. (Vlaams & federaal)
- Door het organiseren van en het deelnemen aan tal van activiteiten rond het 20-jarig bestaan van de wet patiëntenrechten zette het VPP stappen vooruit richting de hervorming van de wet. (federaal)

- Voorbereidend op het 20-jarig bestaan van de wet betreffende de rechten van de patiënt startte het VPP in samenwerking met UGent een onderzoeksproject op. Het project tracht een antwoord te formuleren op twee vragen:

- Hoe worden de rechten van de patiënt ingevuld in de Belgische gezondheidszorg?
- Hoe kunnen patiëntenrechten ingezet worden om bij te dragen aan een patiëntgericht gezondheidsbeleid op micro-, meso- en macroniveau?

Het onderzoek wordt opgesplitst in verschillende werkpakketten. Daarbij wordt steeds voor een bepaald thema een analyse en stand van zaken opgemaakt. Lacunes worden geïdentificeerd en de nog te ontginnen domeinen en juridische en beleidsaanbevelingen worden geformuleerd. In 2022 werden volgende thema's behandeld:

- van patiëntenrechten naar patiëntenwaarden,
- kwaliteit van zorg,
- patiëntenparticipatie,
- de professionalisering van de ombudspersoon en patiëntenvertegenwoordiger,
- zorginnovatie.

Daarnaast werden drie casussen behandeld: (Vlaams en federaal)

- onderaanbod van zorgverleners met als gevolg patiëntenstops,
- patiëntenrechten in de geestelijke gezondheidszorg,
- DNR ('do not reanimate') code.

Digitale toepassingen in de zorg

- Met het innovatief project We Are kan VPP de komende twee jaar bijdragen aan de technologische ommezwaai waarbij de burger/patiënt het beheer van de eigen gezondheidsdata in handen neemt. De Vlaamse Patiëntenpeiling wordt hiervoor als pilootproject gebruikt. (aparte projectsubsidie We Are vanuit Vlaanderen)
- Binnen de Werkgroep Toegang en het Overlegcomité van de gebruikers van het eHealth-platform droeg het VPP bij aan een systeem van gegevensuitwisseling dat kwaliteitsvolle en veilige zorg ondersteunt met respect voor de noden en wensen van de patiënt. Daarnaast werkt het VPP mee aan de uitwerking van een eenduidig mandatsysteem. (federaal)
- Binnen de Werkgroep Telegeneeskunde van het Rijksinstituut voor ziekte en invaliditeitsverzekering (RIZIV) volgde het VPP de projecten rond telemonitoring en tele-expertise op. Ook deelde het VPP haar visie op zorg op afstand en teleconsultaties met het oog op de verdere uitwerking van het kader en de technische implementatie voor kwaliteitsvolle teleconsultaties en de evaluatie van gezondheidsapps.
- Een aantal aanbevelingen uit het rapport van het VPP 'eHealth in vraag gesteld?' werden opgevolgd: (federaal)
 - De herwerking van het federaal gezondheidsportaal (www.mijngezondheid.be) leidde tot het oplossen van een aantal knelpunten.
 - Een communicatiecampagne van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid zette in op:
 - de bekendheid van het portaal
 - het bekendmaken van de mogelijkheden van het portaal om als patiënt de uitwisseling van je gezondheidsgegevens te beheren.
 - De ziekenhuishubs investeren in het toegankelijker maken van de 'loggings' voor patiënten.

- Het VPP leverde input voor de uitwerking van de modules en functionaliteiten van het digitaal zorg- en ondersteuningsplan (DZOP). Dit moet een communicatie- en planningsinstrument worden dat patiënten centraal plaatst in hun dagelijkse zorg en dat doelgerichte zorg ondersteunt. (Vlaams)
- Door deelname aan de projectgroep e-Gezondheid en e-Welzijn van VIVEL kan VPP het patiëntenperspectief nog beter inbrengen in projecten en opleidingsinitiatieven voor zorgverleners en burgers. Zo werkte het VPP mee aan de cursussen 'Veilig communiceren met patiënten' en 'De patiënt en zijn gezondheidsgegevens' en bracht ideeën aan voor de doorverwijzing naar patiëntenverenigingen in het doorverwijsplatform Zipster. (Vlaams)
- In een aantal projecten van digitalisering, zoals de standaardisering van registers/databanken van gezondheidsgegevens (Healthdata.be), de gegevensdeling via het digitaal medicatieschema (VIDIS) en de elektronische voorschriften (Recip-e), kan VPP door deelname aan overleg de stem van de patiënt vertolken als stakeholder en eindgebruiker van digitale toepassingen. (federaal)
- Binnen de Vlaamse Raad voor Welzijn Volksgezondheid en Gezin (WVG) werkte het VPP mee aan het advies rond de verwerking van persoonsgegevens binnen het Agentschap Zorg en Gezondheid. (Vlaams)

4.3 Strategische doelstelling 2: Ik krijg de best mogelijke zorg op de voor mij best mogelijke plaats

Wat heeft het VPP in 2022 gerealiseerd?

Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid

- Binnen de ad hoc werkgroep kwaliteit van de Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin droeg het VPP bij tot de totstandkoming van het 'Advies over het voorontwerp van decreet over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin'. (Vlaams)
- In 2022 gebruikten (op één na) alle Vlaamse ziekenhuizen de Vlaamse Patiënten Peiling (VPPeiling) om te peilen naar ervaringen van gehospitaliseerde patiënten. Ook de Vlaamse Patiënten Peiling dagziekenhuis wordt in (op één na) alle Vlaamse ziekenhuizen gebruikt. In de geestelijke gezondheidszorg ziet het VPP deelname aan de Vlaamse Patiënten Peiling in psychiatrische ziekenhuizen, PAAZ-afdelingen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven beschut wonen, CGG's, psychosociale revalidatie en verslavingszorgcentra. Daarnaast bood het VPP de zorginstellingen ondersteuning aan bij de implementatie van de VPPeiling en hield ze de indicatorfiches en methodologische instrumenten en de vragenlijsten up-to-date op de website van zorgkwaliteit.be. (Vlaams)
- Het VPP reikte op het eerste intersectorale Symposium van het VIKZ zes oorkondes uit aan ziekenhuizen die zich in 2020 en 2021 inzetten om patiënten te informeren over kostprijs. Dit in navolging van de maandelijkse mailing met tips & tricks rond het verlenen van kostprijsinformatie. (Vlaams)
- In 2022 werd de handleiding van de jaarlijkse meting 'patiëntgerichtheid van ziekenhuiswebsites' geoptimaliseerd. Hiervoor organiseerde het VPP een bevraging en denkmoment met de ziekenhuizen. Deze meting vond plaats in het kader van de kwaliteitsindicatoren van het VIKZ. (Vlaams)
- Het VPP werd benoemd als lid van de Nederlandstalige kamer van de Toezichtsommissie in het kader van de Kwaliteitswet. (federaal)

Het VPP consulteerde haar leden naar aanleiding van het ontwerp van een koninklijk besluit rond de locoregionale zorgopdrachten waarvoor een aanrijtijd van 30 minuten zou gelden. Aan de hand van een poll onderzochten we voor welke ziekenhuisdiensten nabijheid belangrijk is en waarom. Hoewel deze korte aanrijdtijden in vraag werden gesteld, lukte het om deze te behouden. (federaal)

Corona

- Het VPP volgde via de 'overlegvergadering belanghebbende COVID-19' de verdere vaccinatiestrategie op. Vervolgens informeerde het VPP haar achterban waar mogelijk over de vaccinatiestrategie. (Vlaams)

Medicatie

- Het VPP schreef een nota over hoe patiëntenparticipatie in de terugbetalingsprocedure van geneesmiddelen kan plaatsvinden. Deze nota is gebaseerd op een interne denkoefening. Ze kan als basis gebruikt worden om over deze thematiek verder in dialoog te gaan met de stakeholders. Het VPP zette ook in op het mogelijk maken van patiëntenparticipatie in de terugbetalingsprocedure van geneesmiddelen. Hiervoor moet een kader ontwikkeld worden dat participatie van patiëntenverenigingen op een correcte manier toepast. Daarnaast moet ook ingezet worden op het verbeteren van de transparantie over de beslissingen genomen in de Commissie Tegemoetkomingen Geneesmiddelen. (federaal)
- Bij kritische onbeschikbaarheden van medicijnen worden er met alle belanghebbenden 'task forces' georganiseerd door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) (zoals bijvoorbeeld gebeurde voor de immunoglobulines). Tijdens deze 'task forces' wordt gezocht naar concrete oplossingen om patiënten te blijven voorzien van hun geneesmiddel. Door deelname aan deze vergaderingen, zochten we mee naar oplossingen. Waar mogelijk werd er afgestemd met de relevante patiëntenverenigingen. (federaal)
- Het VPP nam deel aan een werkgroep over de toegankelijkheid van cel- en gentherapie. Deze werd georganiseerd op initiatief van het RIZIV, onder begeleiding van Inovigate. Tijdens deze werkgroep werd onder andere het belang van 'real world data', patiëntenparticipatie en 'early acces' besproken. (federaal)
- Pharma.be organiseerde een overleg met verschillende patiëntenverenigingen over het optimaliseren van de samenwerking tussen patiëntverenigingen en farmaceutische bedrijven. In beperkte mate namen we deel aan deze werkgroep. (federaal)

Eerstelijnszorg en geïntegreerde zorg

- Het VPP communiceert op regelmatige basis naar haar leden over de stand van zaken in de eerstelijnszones. (Vlaams)
- Patiëntenvertegenwoordigers konden met vragen over de eerste lijn en hun vertegenwoordigingswerk bij het VPP terecht. (Vlaams)
- Het VPP organiseerde doorheen het jaar drie uitwisselingsmomenten (patiëntenparticipatie in de eerstelijnszones). (Vlaams)
- Het VPP nam deel aan de permanente werkgroep geïntegreerde zorg ter opvolging van de pilootprojecten. (federaal)
- De eerstelijnszone BruZEL werd door het VPP van dichtbij opgevolgd. Een beleidsmedewerker van het VPP zetelde als lid van de zorgraad van BruZEL. Daarnaast was

ze aanwezig op de clusteroverlegmomenten en de maandelijkse samenkomsten van de zorgraad. (Brussel)

Zeldzame ziekten

- Het VPP heeft binnen elk thema expliciet aandacht voor specifieke noden en belangen van patiënten met een zeldzame ziekte is verhoogd binnen elk van de andere VPP-thema's. Eén medewerker heeft de rol van 'integrator zeldzame ziekten' opgenomen om de integratie binnen de thema's te bevorderen en voor interne afstemming te zorgen.

Op welke belemmeringen en knelpunten botste het VPP in 2022?

Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid

- Ook in 2022 is het voor de verschillende gezondheidszorginstellingen nog zoeken naar een evenwicht na de moeilijke coronajaren. Verschillende instellingen geven aan dat nieuwe kwaliteitsinitiatieven nemen (meten van indicatoren, implementeren van kwaliteitsstrategieën, enzovoort) een zware weerslag heeft op hun personeel na een al moeilijke periode. Dit maakt dat het lanceren van nieuwe indicatoren, metingen enzovoort niet altijd vlot verloopt. Het nut van kwaliteitsmetingen wordt soms in vraag gesteld. (Vlaams)
- Ook op vlak van het beleid is merkbaar dat andere prioriteiten de timing van verschillende belangrijke kwaliteitsinstrumenten achteruitschuiven. Voorbeelden van die belangrijke kwaliteitsinstrumenten zijn:
 - de kwaliteitswet (en zijn uitvoeringsbesluiten),
 - het kwaliteitsdecreet
 - het nieuwe zorginspectiemodel. (Vlaams en federaal)

Corona

- Hoewel de coronapandemie afnam in 2022, waren er nog steeds af en toe meldingen van uitgestelde zorg. Deze uitgestelde zorg heeft rechtstreekse gevolgen voor patiënten. Het VPP is dan ook vragende partij om oplossingen te zoeken zodat dit vermeden kan worden. Zo bleef het VPP dit aankaarten via relevante overlegorganen zoals medewerking aan een advies van de Vlaamse Raad Kamer Gezondheid. (Vlaams en federaal)

Medicatie

- Ook op vlak van geneesmiddelen proberen we vanuit het VPP de levenskwaliteit van personen met een chronische aandoening zoveel mogelijk te verbeteren. We merken dat knelpunten voor dit thema ons minder vlot bereiken, en het zetten van concrete doelstellingen daarom soms moeilijker verloopt. Om dit te verbeteren wordt er in het volgende jaar van start gegaan met een expertpool medicatie en een denkdag georganiseerd. Zo hopen we meer voeling te krijgen met de concrete knelpunten waar onze leden tegenaan lopen. Het grootste deel van het werk dat we verrichten rond geneesmiddelen kadert in onze deelname aan werkgroepen en commissies bij het FAGG. Om beduidende voortgang te maken met knelpunten die patiënten vaststellen, is het wenselijker om de agenda en prioriteiten van die werkgroepen en commissies mee te kunnen bepalen of ten minste te kunnen beïnvloeden. (federaal)

Eerstelijnszorg en geïntegreerde zorg

- De uitwisselingsmomenten eerstelijnszorg (in het kader van de vertegenwoordiging van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood in de zorgraden) staan open voor alle leden van patiëntenverenigingen die aangesloten zijn bij het VPP. Het VPP merkt dat de ondersteuningsnoden veel groter zijn dan wat we momenteel kunnen aanbieden. Er is nood aan extra middelen hiervoor. Een uitbreiding van de antennewerking van ZOPP in andere provincies kan daarvoor ook een oplossing bieden. (Vlaams)
- Het hervormingstraject van de zorgraden biedt weinig tot geen oplossingen voor de noden van personen met een zorg- en ondersteuningsnood. (Vlaams)

Zeldzame ziekten

- De specifieke noden van mensen met een zeldzame ziekte worden vaak over het hoofd gezien. Door het zeldzame karakter van de aandoeningen, is de expertise erover beperkter en verspreid over Belgische en internationale experts. Daardoor is het voor mensen met een zeldzame ziekte moeilijker om te weten waar ze terecht kunnen voor kwaliteitsvolle diagnoses en behandelingen. Zorgverleners in de eerste en tweede lijn zijn ook onvoldoende gesensibiliseerd over zeldzame ziekten. Vaak zorgt de complexiteit van de zeldzame aandoeningen ook voor extra uitdagingen op het vlak van zorgcoördinatie en het kunnen garanderen van geïntegreerde zorg.

Waarom zette het VPP in 2022 stappen vooruit?

Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid

- In de ontwikkeling van de Vlaamse Patiëntenpeiling eerstelijnszorg zette het VPP stappen vooruit door een volgende fase, nl. de Delphi studie, aan te vatten. (Vlaams)
- Het VPP ondersteunde een masterstudent van de KU Leuven om in het kader van haar masterproef de eerste stappen te zetten voor de ontwikkeling van een Vlaamse Patiënten Peiling GGZ speciaal voor kinderen en jongeren (literatuurstudie, bevraging professionelen en focusgroepen met kinderen). (Vlaams)
- Het VPP zette stappen vooruit als constructieve gesprekspartner in de totstandkoming van de nieuwe kwaliteitswet. Daarnaast zette het VPP met het afleveren van het 'Advies over kwaliteit in zorg en ondersteuning' binnen de Vlaamse Raad stappen vooruit binnen de totstandkoming van een nieuw kwaliteitsdecreet. (Vlaams en federaal)
- Het VPP blijft het patiëntenperspectief vertolken binnen de verschillende organen van het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ). Binnen de bureaus, werkgroepen, de Toezichtscommissie en het bestuur blijft het VPP pleiten voor maximale transparantie en kwaliteitsindicatoren die er voor patiënten echt toe doen. Binnen het vernieuwingstraject van de website www.zorgkwaliteit.be waakt het VPP over de begrijpbaarheid en duidelijkheid van de kwaliteitsresultaten. (Vlaams)
- Het VPP vertolkte binnen het bestuur en de verschillende onderzoeksprojecten van het KCE het patiëntenperspectief en het belang van patiëntenverenigingen. (federaal)

Medicatie

- Het VPP werd betrokken in verschillende werkgroepen over de speerpuntennota voor een vernieuwd geneesmiddelenbeleid. Deze nota werd op initiatief van minister Vandenbroucke opgesteld door het FAGG en RIZIV. Het is een omschrijving van de knelpunten met mogelijke acties binnen het geneesmiddelenbeleid. Er werd deelgenomen aan werkgroepen

over onbeschikbaarheden, 'patient support programs' en de toegankelijkheid van medicatie. (federaal)

- In 2022 startte de nieuwe Commissie Tegemoetkoming Farmaceutische Producten en Verstrekkingen op. Het VPP neemt deel aan deze commissie als niet stemgerechtigd lid. Verschillende dossiers die belangrijk zijn voor onze achterban werden besproken en waar mogelijk afgestemd met de leden van het VPP. Zo werd er bijvoorbeeld een ad-hoc werkgroep georganiseerd over het optimaliseren van de terugbetaling van parenterale voeding in de thuissetting. (federaal)

Eerstelijnszorg en geïntegreerde zorg

- Het VPP bracht aandachtspunten rond geïntegreerde zorg aan binnen onderzoeksprojecten en binnen het WeCare consortium. (Vlaams en federaal)
- Het VPP kon de noden van de cluster PZON (persoon met zorg- en ondersteuningsnood) vertolken binnen het verbetertraject geleid door VIVEL. (Vlaams)
- Het VPP vertolkte de noden van personen met een chronische aandoening als vertegenwoordiger van de cluster PZON binnen het bestuur van VIVEL. (Vlaams)
- Het VPP nam aan verschillende voorbereidende werkgroepen van de International Conference on Integrated Care (ICIC) 2023 deel. We dachten mee na over de inbreng van patiënten(verenigingen) binnen de conferentie en de verduurzaming van inzichten na de conferentie. Daarnaast ondersteunden we patiëntenverenigingen die graag een abstract zouden indienen om op de conferentie een presentatie of workshop te geven. (Vlaams)

Zeldzame ziekten

- Het VPP blijft sensibiliseren rond de specifieke noden van mensen met een chronische aandoening binnen alle fora en adviesorganen waaraan ze deelneemt.

4.4 Strategische doelstelling 3: Mijn zorg is toegankelijk en betaalbaar

Wat heeft het VPP in 2022 gerealiseerd?

Financiële toegang tot zorg

- Het VPP ijverde voor een bijsturing van de afkapwaarden van de BelRAI screener voor de toekenning van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Begin april heeft de Vlaamse regering beslist om de afkapwaarden bij te sturen zodat meer mensen in aanmerking komen voor dit zorgbudget. (Vlaams)
- Het VPP organiseerde een infomoment voor haar leden over BelRAI en MyBelRAI, i.s.m. een BelRAI expert en trainer van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. (federaal)
- Via de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werkte het VPP mee aan een advies over de integratie van de bestaande tegemoetkomingen in één gemoduleerd zorgbudget binnen de Vlaamse sociale bescherming. (Vlaams)
- Het VPP plaatste de impact van de toenemende levensduurte op personen met een chronische aandoening op de politieke agenda. Via de media en een brief aan minister Crevits en minister Vandenbroucke kaartte ze de financiële moeilijkheden en het uitstel van zorg aan. Daarop besliste de federale overheid om voor 2023 de plafonds voor de maximumfactuur (MAF) niet te indexereren, zoals anders jaarlijks wel gebeurt. Zo heeft de patiënt sneller recht op de volledige terugbetaling van de zorg. (Vlaams en federaal)

- In naam van het VPP zetelen twee ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers in de Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen en de Bijzondere Technische Commissie Mobiliteitshulpmiddelen. Vanuit hun ervaringskennis dragen zij bij aan de beslissingen rond terugbetaling voor mobiliteitshulpmiddelen. (Vlaams)
- Het VPP zette bij het kabinet van minister Vandenbroucke de bezwaren op een rijtje tegen de min 25%-regel. Deze regel bepaalt dat patiënten, die zich o.a. tot een gedeconventioneerde kinesitherapeut wendden, 25% minder terugbetaald krijgen naast de onvermijdelijke supplementen (federaal).
- Het VPP contacteerde het RIZIV om de bezorgdheid uit te drukken over de betaalbaarheid van kinesitherapeutische en logopedische zorg voor personen met een chronische aandoening (federaal).
- Begin 2022 schafte de overheid het verbod op de derdebetalersregeling af zodat artsen, tandartsen en logopedisten deze regeling kunnen toepassen voor alle geneeskundige zorgen. Het VPP lanceerde hierover (in samenwerking met Domus Medica, het Netwerk tegen Armoede en de Gezinsbond) een campagne om patiënten te informeren en zorgverleners te sensibiliseren (federaal).
- De terugbetaling van niet-dringend ziekenvervoer verschilt tussen ziekenfondsen, net zoals er ook verschillen zijn tussen de regio's van hetzelfde ziekenfonds. Dit maakt dat patiënten moeilijk terugvinden wat terugbetaald wordt. Daarom maakte het VPP een inventaris van de terugbetaling van het niet-dringend ziekenvervoer binnen de aanvullende verzekering van de ziekenfondsen. Patiënten kunnen via de website van het VPP de fiche van hun ziekenfonds raadplegen en lezen welke voorwaarden en terugbetaling gelden. Deze fiches kunnen ook worden gebruikt door sociale diensten van ziekenhuizen, woonzorgcentra ... aangezien zij ook regelmatig ziekenvervoer voor hun patiënten regelen. (Vlaams)
- In 2020 bracht het VPP haar rapport 'Naar beter ziekenvervoer' uit en ging hierover in overleg met onder andere het kabinet van minister Vandenbroucke en het RIZIV. Eén van de aanbevelingen was om de tegemoetkomingen vanuit de verplichte ziekteverzekering voor het reeksvervoer te verhogen en uit te breiden. In 2022 werd hierin een eerste stap gezet: de tegemoetkomingen voor de huidige doelgroepen werden verhoogd en sommige beperkingen werden opgeheven. (federaal)
- In 2022 werd het project 'Centraal Mobiliteitsplatform', met de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, afgesloten. De ideale situatie voor de organisatie van niet-dringend ziekenvervoer werd in kaart gebracht. Er werd een actieplan opgesteld met enkele droomscenario's over het ideale ziekenvervoer. Naast oplossingen, legt het actieplan ook heel wat pijnpunten bloot. (Vlaams)
- Het Observatorium voor chronische ziekten is een raadgevend orgaan binnen het RIZIV, waarin zowel patiëntenvertegenwoordigers, als ziekenfondsen zetelen. Het VPP heeft twaalf zitjes in het Observatorium. Elf daarvan worden ingevuld door ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers en eentje door een beleidsmedewerker van het VPP. Via een reflectiegroep onder begeleiding van het VPP wordt elke bijeenkomst in het Observatorium stevig voorbereid. Het Observatorium formuleert adviezen op eigen initiatief of op vraag van het beleid om de toegankelijkheid van de zorg te verbeteren. (federaal)
 - In 2022 werden volgende adviezen afgewerkt:
 - Advies over de snellere toepassing van de MAF, zowel wat betreft de ambulante zorg, als de zorg in de ziekenhuizen. Omwille van verschillende redenen treedt de MAF (te) laat in werking zodat patiënten onnodig soms

hoge kosten moeten voorschieten. In het kader van de implementatie van dit advies overlegde het VPP met de Health Data Autoriteit.

- Het advies over arbeidsongeschiktheid behandelt de knelpunten, waarmee personen in arbeidsongeschiktheid te maken krijgen en stelt oplossingen voor.
- Het Observatorium voor de chronische ziekten vierde in 2022 het tienjarig bestaan. Het VPP werkte intensief mee aan de voorbereiding daarvan en nam deel aan het paneldebat. Het VPP publiceerde naar aanleiding hiervan ook een column in de Artsenkrant. (Zie 2.6 Columns Artsenkrant).

Verzekeringen

- Het recht om vergeten te worden werd uitgebreid naar de verzekering gewaarborgd inkomen. Dit werd sinds 2022 opgenomen in de gedragscode van Assuralia. Eind 2022 werd een wetsvoorstel goedgekeurd dat deze uitbreiding wettelijk verankert en de mogelijkheid geeft om ook chronische aandoeningen hierin op te nemen. (federaal)
- De termijnen om aanspraak te maken op het recht om vergeten te worden bij schuldsaldoverzekeringen werden verlaagd zodat de toegankelijkheid verder toeneemt. Na het beëindigen van een succesvolle kankerbehandeling wordt deze termijn verlaagd van 10 naar 8 jaar en vanaf 2025 naar 5 jaar. Wanneer de diagnose gesteld werd voor de leeftijd van 21 jaar is de termijn reeds verlaagd naar 5 jaar. (federaal)
- Het VPP verdedigde de belangen van personen met een chronische aandoening binnen het opvolgingsbureau voor de tarifiering schuldsaldoverzekeringen. (federaal)

Op welke belemmeringen en knelpunten botste het VPP in 2022?

Financiële toegang tot zorg

- België kent een uitgebreide sociale bescherming, maar door de verspreiding over meerdere bestuursniveaus is deze bescherming erg ingewikkeld. Elke financiële tussenkomst valt onder de bevoegdheid van een specifieke instantie en heeft een eigen aanvraag- of toekenningsprocedure. Hierdoor weten mensen vaak niet waar ze recht op hebben. Bovendien is het bestaande stelsel van sociale zekerheid niet altijd even toegankelijk voor personen met een chronische ziekte. Afhankelijk van hun specifieke situatie voldoen ze soms niet aan de voorwaarden, terwijl ze de financiële ondersteuning toch heel erg nodig hebben. (Vlaams + federaal)
- Patiënten zijn bezorgd over de verdere uitrol van BelRAI in de Vlaamse sociale bescherming en de sector van personen met een handicap. Ze zijn ongerust over de correcte inschatting van hun zorgnoden, de toekenning van financiële ondersteuning Er is nood aan een duidelijke beleidsvisie op de verdere implementatie van BelRAI in de Vlaamse zorgsectoren. (Vlaams)
- Zoals beschreven in het advies van de Vlaamse raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ontbreekt een uitgewerkte langetermijnvisie om de integratie naar één zorgbudget te kaderen. (Vlaams)
- De toenemende levensduurte leidt tot financiële moeilijkheden en uitstel van zorg door personen met een chronische aandoening. Het is nog onduidelijk of de reeds genomen en aangekondigde maatregelen zullen volstaan om dit probleem op te vangen. (Vlaams en federaal)

- Het VPP stelt vast dat de conventioneringsgraad bij verschillende beroepsgroepen (artsen, kinesitherapeuten, logopedisten ...) afneemt. Voor personen met een chronische aandoening is de mogelijkheid om zich te laten behandelen door een geconventioneerde zorgverlener belangrijk om de betaalbaarheid van de zorg te waarborgen. Dat geldt temeer voor personen die net geen recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming. Zij worden vaak geconfronteerd met hoge kosten. Bovendien hebben patiënten niet altijd de mogelijkheid om te kiezen voor een geconventioneerde zorgverlener: noodzakelijke specialisatie, nabijheid/bereikbaarheid, bereidheid tot huisbezoek ... en ook de vertrouwensrelatie zijn hierin belangrijk. (federaal)
- Daarnaast blijft het VPP de problematiek van de vermindering met 25% van de terugbetaling van verstrekkingen bij niet-geconventioneerde zorgverleners aankaarten. Wij vragen andere maatregelen om conventionering te stimuleren. Patiënten hebben zelf geen invloed op de conventiestatus van hun zorgverlener dus zouden ze er ook niet door benadeeld mogen worden. (federaal)
- Een nieuwe maatregel bepaalt dat leden van een ziekenfonds, die twee jaar of langer hun bijdragen niet betalen, het recht op de aanvullende voordelen voor twee jaar verliezen. Ook wanneer ze ondertussen opnieuw hun bijdrage betalen. Dit vond het VPP problematisch en ging in overleg met het Netwerk tegen Armoede, de ziekenfondsen en het kabinet van minister Vandenbroucke. Het koninklijk besluit werd intussen gepubliceerd en de wachtperiode van 2 jaar werd verkort tot 6 maanden voor personen in een behartenswaardige situatie. Dat zijn o.a. personen met een leefloon, met een inkomensvervangende tegemoetkoming of met een schuldenproblematiek. (federaal)
- Binnen de onafhankelijke commissie voor het niet-dringend liggend ziekenvervoer leverde het VPP input voor de beleidsvisie op patiënten- en personenvervoer. Hierin blijft het VPP strijden voor het evenwicht tussen kwaliteitsvol en toegankelijk ziekenvervoer. (Vlaams)
- Het VPP informeerde haar leden over de duurzaamheidsacties van ziekenvervoerders. Zij vragen hogere tarieven omdat hun kosten zijn gestegen. Mutualiteiten zijn dan weer niet in de mogelijkheid hun tussenkomsten verder te verhogen. Er zijn geen middelen van de Vlaamse overheid om ziekenvervoer te financieren en toch moet het voor patiënten betaalbaar blijven. Deze situatie zet de sector van het niet-dringend ziekenvervoer al een tijd lang onder druk. (Vlaams)

Toegankelijkheid mutualiteiten

- De bereikbaarheid (zowel fysiek als telefonisch) van mutualiteiten is de laatste jaren sterk teruggedrongen. Dit vormt een hoge drempel voor veel personen met een chronische aandoening. Het VPP kaartte dit knelpunt aan bij het Vlaams Intermutualistisch College (VICO). (federaal)

Verzekeringen

- Het aantal chronische aandoeningen dat in aanmerking komt om een beroep te doen op het recht om vergeten te worden bij schuldsaldoverzekeringen is beperkt. Het KCE onderzoekt studievoorstellen (die ook ingediend werden door patiëntenverenigingen) om deze lijst verder uit te breiden. Dit vraagt echter tijd. Bovendien is de kans dat zeldzame ziekten in aanmerking komen erg klein omdat het voor deze doelgroep moeilijk is om voldoende wetenschappelijke evidentie te verzamelen. (federaal)
- Er zal een nieuw onderzoek nodig zijn om te bepalen welke chronische aandoeningen opgenomen kunnen worden binnen het recht om vergeten te worden bij de verzekering

gewaarborgd inkomen. Hiervoor zal waarschijnlijk opnieuw beroep gedaan worden op het KCE maar het is niet duidelijk wanneer dit mogelijk is. (federaal)

Waarom zette het VPP in 2022 stappen vooruit?

Financiële toegang tot zorg

- Via de BelRAI/MyBelRAI-patiëntengroep gaf het VPP samen met ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers feedback op de functionaliteiten en toegankelijkheid van de MyBelRAI-applicatie. (federaal)
- Het Nationaal Intermutualistisch College werkt een bevraging van het werkveld uit om de beweegredenen tot (de)conventioneren bij zorgverstrekkers in kaart te brengen. Hiervan maakt ook de problematiek van de vermindering met 25% van de terugbetaling van verstrekkingen bij niet-geconventioneerde zorgverstrekkers, deel uit. (federaal)
- Sinds januari 2022 is het verbod op de derdebetalersregeling afgeschaft en kunnen artsen, tandartsen en logopedisten deze regeling toepassen voor alle geneeskundige zorgen. Patiënten hoeven daardoor deze kosten niet meer voor te schieten om daarna een deel van het betaalde bedrag terug te krijgen van het ziekenfonds. Het ziekenfonds betaalt dit deel rechtstreeks aan de betrokken zorgverlener. (federaal)
- In 2022 werd het plafond van de maximumfactuur (MAF) voor de laagste inkomens verlaagd van € 450 naar € 250. Zo wordt de zorg voor deze mensen financieel toegankelijker. Ze komen eerder in aanmerking voor de MAF waardoor ze voor de latere geneeskundige verstrekkingen ook geen remgeld meer hoeven te betalen. (federaal)
- Personen, die recht hadden op het sociaal tarief voor elektriciteit, kregen omwille van de stijgende energieprijzen éénmalig een bedrag van € 80. (federaal)
- De inkomensgrenzen voor personen met een handicap, die een integratietegemoetkoming krijgen, werden opgetrokken. Dit geldt zowel voor een inkomen uit arbeid, als voor een vervangingsinkomen. (federaal)
- In 2020 bracht het VPP haar rapport 'Naar beter ziekenvervoer' uit en ging hierover in overleg met onder andere het kabinet van minister Vandenbroucke en de FOD Volksgezondheid. Het VPP vroeg in haar rapport enerzijds naar afstemming en duidelijkheid over de organisatie en financiering van het interhospitaal vervoer; anderzijds om dit vervoer betaalbaar te maken voor patiënten. Via pilootprojecten van de FOD Volksgezondheid werd het interhospitaal vervoer in kaart gebracht en worden in 2023 financieringsmogelijkheden bekeken. (federaal)
- Het VPP gebruikte het forum van de Artsenkrant om artsen te sensibiliseren rond financiële toegankelijkheid van zorg via verschillende columns. (federaal)

Verzekeringen

- Het VPP informeerde haar leden over de verschillende hospitalisatieverzekeringen en maakte een overzicht van hospitalisatieverzekeringen aangeboden door de mutualiteiten. (federaal)

4.5 Strategische doelstelling 4: In mijn persoonlijke zorg gaan mijn kwaliteit van leven en professionele expertise hand in hand

Wat heeft het VPP in 2022 gerealiseerd?

Doelgerichte zorg en Doelzoeker

- Het VPP maakte het concept doelgerichte zorg en haar instrument Doelzoeker verder bekend. Doelzoeker is een tool waarmee patiënten hun levensdoelen in kaart kunnen brengen om deze vervolgens te bespreken met zorgverleners. De verdere bekendmaking realiseerde het VPP via infosessies (voor leden, maar ook voor externen, zoals studenten), en door het ter beschikking stellen van de digitale tool Doelzoeker (Vlaams en federaal)
- Het VPP ontwikkelde en lanceerde in 2022 de digitale versie van Doelzoeker (www.doelzoeker.be). Deze digitale tool heeft verschillende voordelen ten opzichte van de papieren versie: vlotter toegankelijk, makkelijker aanpasbaar en gepersonaliseerd, makkelijkere gegevensdeling en een groter bereik. In het najaar van 2022 organiseerde het VPP twee webinars, één voor patiënten en één voor professionals, om de tool voor te stellen. Een column in de Artsenkrant vulde deze informatiecampagne aan. (Vlaams en federaal)
- Het VPP werkte mee aan het in de praktijk brengen van doelgerichte zorg door de trainingen rond doelgerichte zorg van het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL) mee vorm te geven. De training liep in 2022 in zes eerstelijnszones en in elk van die trainingen nam een ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordiger de rol van co-teacher op. Het VPP ondersteunde deze patiëntenvertegenwoordigers in hun rol. (Vlaams)

Werkgelegenheid

- Twee knelpunten (inactiviteitsvallen) met betrekking tot de flexibele arbeidsduurregeling werden opgelost dankzij beleidswerk van het VPP: een uitzondering op de 3-uren regeling en de 1/3^e regeling voor wie in het systeem van gedeeltelijke werkhervatting werkt, mits toestemming van de adviserend arts. (federaal)
- Het VPP volgde de uitvoering van het Vlaams actieplan re-integratie verder op via lidmaatschap van het Overlegplatform Handicap & Arbeid en werkte zo mee aan de nieuwe invulling van de landingspagina voor personen met gezondheidsproblemen van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). (Vlaams)
- Het VPP volgde de uitvoering van het federaal terug naar werk-plan verder op. Naar aanleiding van de lancering van dit plan, nam het VPP deel aan een panelgesprek tijdens een webinar van minister Vandenbroucke. (federaal)
- Het VPP organiseerde een infomoment voor leden over het terug naar werk-plan en de terug naar werk-coördinator. (federaal)
- In opdracht van minister Vandenbroucke organiseerde consultancybureau Möbius een feedbackproces rond het onderzoek naar een hulpmiddel voor huisartsen in het kader van arbeidsongeschiktheid, herstel en terugkeer naar werk. Het VPP ondersteunde ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers uit haar ledenverenigingen bij deelname aan dit feedbackproces. (Vlaams en federaal)
- Het VPP had contact en gesprekken met het kabinet van minister Dermagne in het kader van de nieuwe wetgeving over het re-integratietraject en de wetsvoorstellen voor een uitzondering op de arbeidsduurregeling voor personen in het systeem van gedeeltelijke

werkhervatting. Zo kon ze feedback geven op het wetsvoorstel van het re-integratietraject. (federaal)

- Het VPP had een gesprek met het kabinet van minister De Sutter over de werkzaamheden in het kader van redelijke aanpassingen en medisch pensioen voor overheids personeel. Ze kon feedback geven op de algemene principes van de voorstellen die op tafel liggen. (federaal)
- In het kader van haar toolbox 'Hoe communiceer ik over mijn ziekte op het werk?' werkte het VPP samen met Trefpunt Zelfhulp vzw verder aan de uitwerking van de vorming. Ze gaf deze ook al op vraag van een vereniging. Daarnaast maakte het VPP de inhoud van de toolbox verder bekend. (Vlaams en federaal)
- Naar aanleiding van een nieuwe wetgeving ontwikkelde het VPP nieuwe infofiches en paste ze bestaande infofiches aan om de juiste informatie te verspreiden aan personen met een chronische aandoening. (Vlaams en federaal)
- Vanuit de vertegenwoordiging van Handicap & Arbeid in de Commissie Diversiteit van de SERV werkte het VPP mee aan een aantal adviezen, waaronder het advies 'Iedereen nodig, iedereen' en 'Naar een duurzame inclusieve Vlaamse arbeidsmarkt'. (Vlaams)
- Het VPP werkte mee aan het advies van het Observatorium voor de chronische ziekten betreffende de arbeidsongeschiktheid. Dit advies over arbeidsongeschiktheid focust op 4 grote thema's:
 - het wetgevend kader;
 - de toepassing van de wet patiëntenrechten;
 - de kwaliteit van zorg/dienstverlening en
 - de administratieve vereisten.

Het Observatorium omschrijft de knelpunten, formuleert algemene aanbevelingen en doet waar mogelijk concrete suggesties ter verbetering. Tijdens de vele bijeenkomsten van de gezamenlijke werkgroep met leden van de NIC MED en leden van het Observatorium, gebruikte het Observatorium de Omzendbrief 2015/274 als handleiding om het hele traject van iemand die arbeidsongeschikt wordt te overlopen. (federaal)

Onderwijs

- Binnen de Vlaamse Raad WVG zette het VPP de noden van kinderen met een chronische aandoening op de kaart binnen het advies over het Leersteundecreet. (Vlaams)

Op welke belemmeringen en knelpunten botste het VPP in 2022?

Doelgerichte zorg en Doelzoeker

- Hoewel doelgerichte zorg de laatste jaren steeds meer aandacht kreeg, geven patiënten aan dat nog niet alle zorgverleners hiervan doordrongen zijn. Zo maken nog niet alle zorgverleners tijd om naar de levensdoelen van patiënten te luisteren en weten nog niet alle patiënten hoe ze hun levensdoelen in kaart kunnen brengen en kunnen communiceren naar zorgverleners. Daarbovenop weten zorgverleners nog niet altijd hoe ze zorg op maat van levensdoelen kunnen geven. (Vlaams en federaal)

Werkgelegenheid

- De sancties die in 2023 worden ingevoerd voor personen met erkenning arbeidsongeschiktheid wanneer ze een vragenlijst niet invullen en/of niet komen opdagen voor een gesprek met de adviserend arts, stellen het VPP en haar leden teleur. Vrijwilligheid

bij de terugkeer naar werk en een positieve aanpak van het re-integratiebeleid zijn essentieel. (federaal)

- Er blijven inactiviteitsvallen bestaan en onopgelost in het kader van arbeidsongeschiktheid en werkhervatting. (Vlaams en federaal)
- Het VPP blijft vaststellen dat het recht op redelijke aanpassingen voor personen met een handicap, waar ook personen met een chronische aandoening onder verstaan kunnen worden, niet wordt gerespecteerd. Er blijft heel wat onwetendheid bij zowel werkgevers als werknemers over de toepassing van dit recht en heel wat werkgevers blijven weigerachtig. Het VPP verwacht dat de overheid meer doet om dit recht te waarborgen. Het terugtrekken van Vlaanderen uit Unia baart het VPP zorgen, net zoals de rol die het nieuwe Vlaams Mensenrechten Instituut zal kunnen spelen bij discriminatie. Het VPP kaartte dit probleem op verschillende fronten aan, onder andere via een advies van de Vlaamse Raad WVG en via een gezamenlijk persbericht met partners. (Vlaams en federaal)

Waarom zette het VPP in 2022 stappen vooruit?

Doelgerichte zorg en Doelzoeker

- Om zorgverleners inzicht te geven in de levensdoelen van de patiënt werd in het EFRO project 1302 ingezet op het ontwikkelen van een webapplicatie Doelzoeker specifiek voor zorgverleners. Het VPP was trekker van dit onderdeel van het EFRO project 1302. (aparte EFRO-subsidie)
 - Verschillende zorgverleners (zowel personen met kennis van de papieren versie van Doelzoeker als personen die deze nog niet kenden) werden geconsulteerd door medewerkers van het VPP. Op deze manier werden technische en visuele aspecten afgetoetst met de eindgebruikers.
 - Technische aspecten met betrekking tot aanmeldprocedures en toegangsrechten werden onderzocht door medewerkers van het VPP. Patiënten zullen de verschillende onderdelen van hun digitale Doelzoeker apart kunnen delen met personen naar keuze.
 - Er werd een procedure opgestart bij het eHealth-platform om zorgverleners toegang te geven tot gedeelde doelzoeker data. Op regelmatige basis werd er overleg ingepland vanuit het VPP met onze dossierbeheerder en de ontwikkelaars van de webapplicatie.
 - Er vonden verschillende gesprekken plaats tussen VPP en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid in kader van de integratie van Doelzoeker in het DZOP. De pistes hieromtrent worden verder onderzocht.
- Het EFRO project werd in 2022 afgerond.

Werkgelegenheid

- Het VPP ijvert al jaren voor het oplossen van heel wat knelpunten en inactiviteitsvallen in het systeem van arbeidsongeschiktheid en het systeem van gedeeltelijke werkhervatting. Zo heeft ze over het systeem van gedeeltelijke werkhervatting een knelpuntennota waarin ze deze knelpunten toelicht en aankaart. Het VPP volgde de voorstellen verder op die in 2021 werden aangekondigd. (Vlaams en federaal)
- Het VPP zette stappen vooruit in het verbeteren van de dienstverlening van VDAB, het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB) en de Gespecialiseerde Opleidings-, Begeleidings- en Bemiddelingsdienst (GOB). Een enquête bij personen met een handicap en chronische

ziekte, die het VPP samen met het overlegplatform Handicap & Arbeid uitvoerde, was de aanleiding voor gesprekken met VDAB, GTB en GOB om de dienstverlening en begeleiding te verbeteren. Het werk is hier nog niet gedaan maar er werden zinvolle stappen vooruit gezet. (Vlaams)

- De belangen van haar leden blijft het VPP behartigen bij de bevoegde kabinetten. De realisaties die het VPP hier bereikt zijn niet altijd heel zichtbaar. Toch weet het VPP dat belangrijke knelpunten op deze manier kunnen doorsijpelen binnen de overheid en relevante stakeholders. Zo zet het VPP (samen met andere organisaties, zoals het overlegplatform Handicap & Arbeid, Kom op tegen Kanker ...) stap voor stap verandering in beweging. (Vlaams en federaal)
- Het overlegplatform Handicap & Arbeid, waarvan het VPP lid is, startte een samenwerkingstraject met NOOZO. In 2024 moet Handicap & Arbeid inkantelen in NOOZO. (Vlaams)

4.6 Strategische doelstelling 5: Handvatten op vlak van patiëntenparticipatie en lotgenotencontact zitten vervat in mijn zorg en in het gezondheids- en welzijnsbeleid

Wat heeft het VPP in 2022 gerealiseerd?

Patiëntenparticipatie

- Het VPP gaf samen met het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid, het Familieplatform en Similes een vierdelige webinarreeks over het inschakelen van ervaringsdeskundigen in zorgorganisaties met filmpjes en checklists. Het doel van deze reeks was zorgorganisaties enthousiasmeren en informeren over de inschakeling van ervaringsdeskundigen. De webinars zijn te herbekijken op de website van het Vlaams Patiëntenplatform. (Vlaams)
- Het VPP werkte een leidraad uit voor medewerkers die ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers ondersteunen. (Vlaams en federaal)
- Het VPP werkte handvatten uit ter ondersteuning van verenigingen om (ziektespecifieke) knelpunten van hun achterban aan te pakken. (Vlaams en federaal)
- Het VPP lanceerde een campagne om haar visie op patiëntenparticipatie te verspreiden. (Vlaams en federaal)
- Het VPP had gesprekken met zorgorganisaties om haar visie toe te lichten en tips aan te reiken rond patiëntenparticipatie. (Vlaams en federaal)
- Het VPP organiseerde uitwisselingsmomenten voor patiëntenvertegenwoordigers in de eerstelijnszones. (Vlaams)
- Het VPP werd versterkt in haar belangrijke rol als vertolker van het patiëntenperspectief (als tussenpersoon tussen het KCE en de patiëntenverenigingen) binnen het KCE. (federaal)

Geestelijke gezondheid

- Het VPP/OPGanG (Open Patiëntenkoepel Geestelijke Gezondheid) ondersteunde de bekendmaking van verenigingen en initiatieven van ervaringsdeskundigen via de verdeling van de 'weer-op-gang' kaart aan psychiatrische ziekenhuizen. (Vlaams en Federaal)
- Het VPP/OPGanG verzorgde samen met haar leden een werkwinkel op het Vlaams Geestelijk Gezondheids-congres, met als titel: 'Wat werkt?! Ervaringsdeskundigen binnen je organisatie en netwerk'. (Vlaams)

- Het jaarlijks overzicht over de terugbetaling van psychotherapie en psychologische begeleiding vanuit de ziekenfondsen werd opgesteld en online gepubliceerd. (Vlaams en federaal)
- De conventie terugbetaling psychologische zorg werd uitgerold binnen de netwerken. Het VPP/OPGanG nam deel aan het begeleidingscomité en werkte samen met de administratie een regeling voor ervaringsdeskundigen uit om betrokken te worden binnen de groepssessies. (federaal)
- Het VPP/OPGanG werkte mee aan het advies over 'relaties en seksualiteit' van het begeleidings-comité van de Broeders van Liefde. (Vlaams en federaal)
- Het VPP/OPGanG bracht de kernleden van OPGanG samen in 10 vergaderingen. In die fysieke en/of online bijeenkomsten bespreken de vertegenwoordigers van patiëntenverenigingen en initiatieven van ervaringsdeskundigen, gezamenlijke thema's en stellen daarover standpunten op. Daarnaast wordt er informatie gedeeld, oproepen voor deelname gedaan en nieuws uit de verenigingen toegelicht. (Vlaams en federaal)
- Het VPP werkte een themanieuwsbrief geestelijke gezondheid uit waarin volgende thema's aan bod kwamen: terugbetaling psychologische zorg, patiëntenverenigingen en initiatieven van ervaringsdeskundigen, kwaliteit in de geestelijke gezondheidszorg, de werking van OPGanG, en de rol van ervaringsdeskundigen binnen de geestelijke gezondheidszorg. (Vlaams en federaal)

Op welke belemmeringen en knelpunten botste het VPP in 2022?

Patiëntenparticipatie

- De capaciteit of het aantal beschikbare ervaringsdeskundige patiëntenvertegenwoordigers is vaak beperkt: de vraag naar patiëntenvertegenwoordigers is groter dan het aanbod. (Vlaams en federaal)
- Er is nood aan structurele financiële en praktische ondersteuning van patiëntenverenigingen zodat er ruimte en tijd vrijkomt voor patiëntenvertegenwoordiging. (Vlaams en federaal)
- Er is een gebrek aan ondersteuning van de Persoon met een Zorg- en Ondersteuningsnood (PZON) in eerstelijnszones en aan structurele, ondersteunde afstemming met andere patiënten en leden uit de cluster PZON. (Vlaams)
- De randvoorwaarden voor participatie worden vaak niet gerespecteerd (Vlaams en federaal)
- Er is een algemeen gebrek aan visie op patiëntenparticipatie vanuit de overheid. (Vlaams en federaal)
- Participatie van patiëntenverenigingen aan de conferentie 'International Conference on Integrated Care' ligt niet voor de hand. De Engelse taal vormt een drempel en de directe meerwaarde voor verenigingen is onduidelijk. (Vlaams)

Geestelijke gezondheid

- De uitrol van de nieuwe conventie terugbetaling psychologische zorg heeft tijd nodig voordat het totale voorziene budget besteed kan worden. Psychologen moeten overtuigd worden om in te stappen in de conventie en het aanbod moet verder bekend gemaakt worden. (federaal)
- De kostprijs voor geestelijke gezondheidszorg blijft hoog. De conventie terugbetaling psychologische zorg richt zich niet op personen met een ernstige, complexe psychische

problematiek, terugbetaling vanuit hospitalisatieverzekeringen is vaak beperkt (Vlaams en federaal)

- Personen met een psychische kwetsbaarheid krijgen niet altijd de gepaste somatische zorg. (Vlaams en federaal)
- Er is een gebrek aan visie en afstemming over de ondersteuning van ervaringsdeskundigen en de taakverdeling tussen verschillende organisaties op dat vlak, vanuit en tussen de verschillende overheden. Het VPP overlegde hier met verschillende partnerorganisaties en maande de overheden aan hier werk van te maken, voorlopig zonder resultaat. (Vlaams en federaal)

Waarom zette het VPP in 2022 stappen vooruit?

Patiëntenparticipatie

- Het VPP werkte verder aan haar interne werking rond patiëntenparticipatie. Zo bracht ze de participatieve werkwijze verder binnen in de organisatie en werd de interne aanpak op het vlak van participatie gecoördineerd en geïntegreerd. (Vlaams en federaal)
- Het VPP nam externe vragen rond participatie en vertegenwoordiging systematisch onder de loep en keek met een kritische blik naar de toepassing van de randvoorwaarden voor succesvolle patiëntenparticipatie in bestaande vertegenwoordigingscontexten vanuit het VPP, met het oog op de optimalisatie daarvan. (Vlaams en federaal)

Geestelijke gezondheid

- Het VPP/OPGanG ondersteunt en begeleidt patiëntenvertegenwoordigers binnen de netwerken geestelijk gezondheid in alle Vlaamse provincies. Het VPP/OPGanG zorgt voor uitwisseling tussen de verschillende patiëntenvertegenwoordigers, ontwikkeling van standpunten, volgt de randvoorwaarden voor goede patiëntenvertegenwoordiging op, is het aanspreekpunt binnen het netwerk (aparte Vlaamse subsidie)
- Vanuit OPGanG werd ingezet op beeldvorming over depressie door deelname aan de 'Wellicht'-campagne van Te Gek!? (Vlaams)
- OPGanG nam deel aan de kwaliteitstafel over vrijheidsbeperkende maatregelen. Op deze kwaliteitstafel wordt de preventie en toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen verder uitgewerkt en concreet gemaakt. (Vlaams)
- Het VPP/OPGanG speelde een actieve rol in de stuurgroep van het Relanceplan Vlaamse Regering over mentaal welzijn bij psychisch kwetsbare personen als gevolg van de coronapandemie. Daarin neemt het VPP/OPGanG samen met het Familieplatform het thema 'werken met de context' op, door buddywerking en het concept van het Mentaalmaatje. (Vlaams)

5 Overzicht deelname VPP in verschillende overlegorganen 2022

Structurele mandaten

THEMA	Federaal	Vlaams	Instelling/middenveld	Brussel
Doelzoeker – Doelgerichte zorg			<ul style="list-style-type: none"> Academie voor de Eerste Lijn adviescommissie doelgerichte zorg* 	
Eerstelijnszorg / geïntegreerde zorg	<ul style="list-style-type: none"> Stakeholdersforum Project Interfederaal Plan Geïntegreerde Zorg Permanente werkgroep geïntegreerde zorg 	<ul style="list-style-type: none"> Bestuur VIVEL 	<ul style="list-style-type: none"> Academie voor de Eerste Lijn adviescommissie Interprofessionele samenwerking* 	<ul style="list-style-type: none"> Zorgraad eerstelijnszone BruZEL
eHealth, mHealth & big data	<ul style="list-style-type: none"> Overlegcomité Gebruikers eHealth-platform Personal Health Viewer projectgroep WG Toegang van het eHealth-platform Stuurgroep Healthdata 	<ul style="list-style-type: none"> Overlegcomité Vitalink Gebruikersgroep Vitalink Projectwerkgroep eGezondheid en eWelzijn VIVEL 		
Financiële toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> BelRAI / MyBelRAI patiëntengroep 	<ul style="list-style-type: none"> Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen Bijzondere technische commissie mobiliteitshulpmiddelen 		
Geestelijke Gezondheid en OPGanG	<ul style="list-style-type: none"> Begeleidingscomité conventie geestelijke gezondheidszorg 		<ul style="list-style-type: none"> Begeleidingscommissie Ethiek GGZ Broeders van liefde 	

Kwaliteit van zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Expertengroep patiëntenervaringen P4Q • PARIS: Expertengroep patiëntenervaringen EL • Toezichtscommissie (kwaliteitswet) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur VIKZ • VIKZ Toezichtscommissie. • Bureau VIP² AZ • Bureau VIP² GGZ • Bureau VIP² EL 	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie kwaliteit AZ Zorgnet Icuro • Commissie kwaliteit GGZ Zorgnet Icuro 	
Medicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie Geneesmiddelen voor humaan gebruik* • Raadgevend comité FAGG* • Werkgroep onbeschikbaarheden FAGG* • Overlegplatform patiënten-consumënten FAGG* • Commissie terugbetaling farmaceutische producten en verstrekkingen (RIZIV) 			
Patiëntenrechten	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie Patiëntenrechten 			
Patiëntveiligheid & medische schade	<ul style="list-style-type: none"> • Beheerscomité FMO 			
Verzekeringen	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsbureau voor de tarifiëring • Commissie voor verzekeringen 			
Werkgelegenheid		<ul style="list-style-type: none"> • Overlegplatform Handicap&Arbeid • Via Overlegplatform Handicap & Arbeid deelname in: <ul style="list-style-type: none"> ○ Com. Diversiteit SERV 		

		<ul style="list-style-type: none"> ○ VDAB (Stakeholdersforum, Partneroverleg Werk en arbeidshandicap POWA) 		
Zeldzame ziekten		<ul style="list-style-type: none"> • Vlaams Netwerk Zeldzame ziekten 		
Overkoepelend of andere	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur KCE • Observatorium voor de chronische ziekten RIZIV 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlaamse raad (intersectorale kamer, kamer Gezondheid, kamer VSB) • Raadgevend comité Zorg en Gezondheid • Stuurgroep Impulsprogramma – Innovatie in gezondheid en zorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuur Trefpunt Zelfhulp • Bestuur ZOPP Limburg • Academie voor de Eerste Lijn stuurgroep* 	

Legende: * = extra subsidie, buiten de algemene Brusselse, federale en Vlaamse subsidie

Ad hoc mandaten

THEMA	Federaal	Vlaams	Instelling/ middenveld	Brussel
Doelzoeker – Doelgerichte zorg		<ul style="list-style-type: none"> • Digitaal zorg- en ondersteuningsplan: werkpakket 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Empact (GIZ) WP Doelgerichte zorg 	
Eerstelijnszorg / geïntegreerde zorg		<ul style="list-style-type: none"> • Projectgroep datadashboard VIVEL • Werkgroep datadashboard VIVEL • Digitaal zorg- en ondersteuningsplan: werkpakket 1 • Werkgroep engagement ICIC 2023 • Werkgroep legacy ICIC 2023 		
eHealth, mHealth & big data	<ul style="list-style-type: none"> • Recip-e op uitnodiging • VIDIS op uitnodiging 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaal zorg- en ondersteuningsplan: werkpakket 2, klankbordgroep en wellicht consortia pilootprojecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Project We Are* 	<ul style="list-style-type: none"> • Project digitale kloof
Geestelijke Gezondheid en OPGanG		<ul style="list-style-type: none"> • Relanceplan WG context • Kwaliteitstafel vrijheidsbeperkende maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg ervaringsdeskundigheid tussen verschillende partijen 	
Kwaliteit van zorg		<ul style="list-style-type: none"> • VIKZ OG ziekenhuisbrede indicatoren 	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep Q&S UGent • Klankbordgroep Flaquam 	

		<ul style="list-style-type: none"> • VIKZ OG PROMs en PREMs • VIKZ OG PROMs en PREMs GGZ • VIKZ OG patiëntenervaringen in EL • Projectstuurgroep van project Proms en Prens met KOTK* • Adviescommissie van project Proms en Prens met KOTK* • WG website zorgkwaliteit.be 2.0 		
Medicatie	<ul style="list-style-type: none"> • FAGG patiënten en consumenten overlegplatform* • FAGG WG onbeschikbaarheden* 			
Patiëntenrechten		<ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep rond toekomst palliatieve zorg 		
Werkgelegenheid			<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep statuut en uitkering AYA • RIZIV-werkgroep jongeren en chronische ziekte 	

Legende: * = extra vergoeding naast subsidies

Lijst van afkortingen

AZ	Algemene ziekenhuizen
BelRAI	Belgisch Resident Assessment Instrument
DZOP	Digitaal Zorg- en Ondersteuningsplan
EBP	Ebpracticenet
EL	eerstelijnszorg
ELZ	eerstelijnszone
FMO	Fonds voor de Medische Ongevallen
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
FAGG	Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten
FOD	Federale overheidsdienst
GG	Geestelijke gezondheid
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GTB	Gespecialiseerd Team Bemiddeling
GOB	Gespecialiseerde opleidings- en begeleidingsdienst
HEE!	Herstel, ervaringsdeskundigheid en empowerment
HGR	Hoge Gezondheidsraad
ICF	informed consent form
KB	Koninklijk besluit
KCE	Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LIGB-KU Leuven	Leuvens Instituut voor Gezondheidszorgbeleid
LUSS	Ligue des Usagers des Services de Santé
MAF	Maximumfactuur
MFO	Medisch-farmaceutisch overleg
OPGanG	Open Patiëntenkoepel Geestelijke Gezondheid
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OSE	Onderzoekscentrum sociaal Europa
PREMs	Patient Reported Experience Measures
PRIMs	Patient Reported Incidence Measures
PROMs	Patient Reported Outcome Measures
PMAB	Personen met een Arbeidsbeperking
POWA	Partneroverleg Werk en Arbeidshandicap
QID-bestuur	Quality Indicators Database-bestuur
RaDiOrg	Rare Diseases Organisation
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
SERV	Sociaal Economische Raad van Vlaanderen
SOLID	Social Linked Data
VASGAZ	Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIDIS	Virtual Integrated Drug Information System
VIKZ	Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
VIP ² AZ	Vlaams Indicatorenproject voor de algemene ziekenhuizen
VIP ² GGZ	Vlaams Indicatorenproject voor de Geestelijke Gezondheidszorg
VIVEL	Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn
VPP	Vlaams Patiëntenplatform
VSB	Vlaamse sociale bescherming

Contacteer ons

Schriftelijk Vlaams Patiëntenplatform vzw
Groenveldstraat 15
3001 Heverlee
Ondernemingsnummer 0470.448.218
RPR – Leuven

Bel naar +32 (16) 23 05 26

Mail naar info@vlaamspatientenplatform.be

Surf naar www.vlaamspatientenplatform.be

Volg ons www.facebook.com/vlaamspatientenplatform
www.twitter.com/VPPvzw

